

naša luč

1987
maj
5

Slovenija

Moja dežela.

POHORJE

Drava se prebija iz Avstrije v širokih ovinkih skozi tesno sotesko, zarezano v kristalaste skrilavce med Kobanskim in Pohorjem. Le v njenem srednjem teku se dolina malo razširi.

Pri Mariboru je Panonije konec, zahodno od njega se je zleknil 50 kilometrov dolg in 25 kilometrov širok gorski hrbet, zadnji izrastek Centralnih Alp, Pohorje. Videti je kot velik zelen klobuk, poveznjen na to prijetno pokrajino, ki prideluje ogromne količine kisika in je največji filter zraka, onesnažene ga od industrije.

Sleme je enolično planotasto, vrhovi so zaokroženi in pobočja položna. To je prijazen svet, kjer se menjavajo smrekovi vrhovi, poseke, frate, pašniki in travniki. Pot vodi od razgled-

nega stolpa nad Bolfenkom proti mogočnemu razgledniku na Rogli, Lovrenškim in Ribniškim jezerom, pa naprej proti najvišjemu Črnemu vrhu, ki je le za en meter večji kot sosednja Velika Kopa. Rebri Pohorja so razčlenjene z grabami, po katerih drvijo potoki. Nad Zgornjim Radvanjem se začne planinska transverzala, ki teče po najlepših slovenskih gorah in se konča ob morju pri Kopru.

Na položnih pobočjih se po krčevinah visoko pod slemena vzpenjajo samotne kmetije. Ti ljudje živijo od gozda in živine. Z najvidnejših vzpetin pozdravljajo stare cerkvice, priče slovenske vernosti. Vasi so se stisnile na naplavine ob kraju doline, ki so jih nanegli potoki s Pohorja.

V znamenitih pohorskih hišah dimnicah, ki naglo izginjajo, je stalo v velikem skupnem prostoru odprto ognjišče, tako da je bilo vse v dimu.

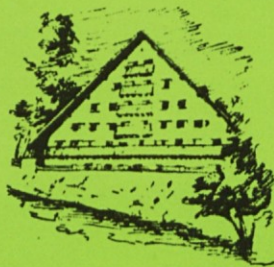
Zelo so bile znane tudi glažute, od katerih je ostalo le še ime. Izdelovale so, kjer je bilo na voljo dosti kremenovega peska, lesa za oglje in vodne sile, razne steklene predmete. Po pohorskih cerkvicah se še sedaj svetijo lestenci iz domačega stekla.

Pohorje je na južni strani dajalo včasih železno rudo; to so talili v plavžih, železo pa kovali v kovačnicah ob vodah. Danes še delajo kamnolomi granita in

marmorja, to je apnenca, ki je kristaliziral.

Kajpada raste tudi še danes trta na prisojnih spodnjih pobočjih Pohorja, ki so lepo zavarovana proti mrazu s severa. Rizling in ritoznojčan sta tu doma. Kot posebna jed teh krajev je znana pohorska omleta.

Mariborsko Pohorje z najstarejšo slovensko turistično

vzpenjačo in asfaltiranimi cestami je postalo že pred časom kar pravo predmestje Maribora. Cesta se iz doline dvigne k Planiki, Poštarskemu domu, Jelki, Železničarskemu domu in zgornji postaji vzpenjače ter k Mariborski planinski koči. Tu je pomladi cvetja, poleti sonca, jeseni malin, brusnic in gob — teh zadnjih toliko, da jih je baje mogoče odpeljati z vozom, pozimi pa snega in, kar je z njim v zvezi.

Domov gre kmet

Domov gre kmet,
v vrh, počasi,
kakor da že omaguje
pred strminami sveta.

In rokuje se z zorenjem
svojih jablan, hrušk, orehov,
trsov in rodnin polja.

In vse mu govori:
si že doma, si že doma.

Tone Kuntner

NASLOVNA FOTOGRAFIJA
Pomlad v PREKMURJU. Hiša je
še s slamo krita: mogoče pa pri-
dejo na dimnik gnezdit štoklje.

kje domovina si?

Naš pesnik Oton Župančič opisuje v Dumi lepote Slovenije in lepote tujih mest, v katerih živijo naši rojaki. Potem se sprašuje:

„Kje, domovina, si? ... Še pod Triglavom ... ?

Tu? Preko morja? In ni ti mejá?“

Nam v tujini je usojeno, da živimo daleč od rodnega doma. Ali smo potemtakem brezdomci? Ne, to nikakor, saj bi bili v tem primeru „ptički brez gnezda“, klateži, Ahasveri. Na tujem si moramo zgraditi nov dom, si ustvariti košček domovine, na katerem se bomo počutili dobro in varno, v toplem zavetju. Priskrbeti si moramo tu čim več domačega, slovenskega, pa obenem s polnimi pljuči zadihati v novem prostoru, v katerem nam je zdaj usojeno bivati.

O Slovencih v Argentini je pred kratkim v ljubljanski Družini poročal obiskovavec od doma: „Njihovo življenje na verskem, kulturnem, gospodarskem, socialnem, športnem in turističnem področju je visoko nadpovprečno.“ Kje v evropskem zdomstvu in izseljenstvu najdemo takšne strukture našega narodnega življenja? Edini družbeni ustroj tu zunaj je slovenska dušnopastirska mreža, ki pa zapolnjuje v prvi vrsti in predvsem verski prostor.

Kdo naj ustvari omenjene strukture?

Gotovo ni to naloga duhovnikov. Oni bodo, jasno, to delo motivirali, saj gre za velike vrednote, in gotovo tudi vskočili, kjer bo treba, kakor so to počeli v vsej naši zgodovini. Naravnost posnemanja vredna zgleđa tega sta naša svetniška kandidata Baraga in Slomšek: prvi je sestavil Otavanom in Očipvejcem slovnice v njihovem jeziku, drugi je pisal Drobilnice, pomagal ustanoviti Mohorjevo družbo in poskrbel za nedeljsko šolo za Blažeta in Nežico. Duhovniki so svojim rojakom ustanavljali celo hranilnice in posojilnice ter zadruge (Krek) in niti od političnega dela se niso umaknili (Krek, Korošec). (Za hvala lepa! so prejeli od svojih nasprotnikov očitek klerikalizma.)

Treba je poskati med nami laike, sposobne in odgovorne, predvsem pa take, ki imajo svoj narod radi, da začno v evropskem zdomstvu in izseljenstvu graditi strukture, znotraj katerih se bo naše slovenstvo uspešneje ohranjalo.

Ali pa bo do teh novih struktur prišlo? Dokler je še čas? Vsekakor bomo prek njih, če bodo ustvarjene, podaljšali naše narodno življenje v tujini za nekaj rodov.

br

Založnik: Avguštin Čebul,
župnijski urad št. Lenart,
9587 Ričarja vas.

Odgovorni urednik: dr. Janez
Hornböck, 9020 Celovec, Vik-
tringer Ring 26. Tisk: Tiskar-
na Družbe sv. Mohorja, 9020
Celovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA (v valuti zadev-
ne dežele):

Avstrija 140 šil.
Anglija 7 fun.

Belgija	450 fran.
Francija	70 fran.
Italija	15.000 lir
Nizozemska	23 glđ.
Nemčija	22 mark
Švica	20 fran.
Švedska	70 kron
Avstralija	12 dol.
Kanada	15 dol.
ZDA	12 dol.

Razlika v cenah je zaradi
neenake poštne in v posa-
meznih državah in različnih
deviznih preračunavanj.
Naročnike sprejemajo pover-
jeniki in uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA

POSREDUJ, MARIJA!

Marija, na Svetih Višarjah so Te imenovali KRALJICA EVROPE. Posreduj torej, Marija, kraljica Evrope, vsem odgovornim luč Svetega Duha, da bodo znali v evropskih narodih oblikovati prostor RESNICE, PRAVICE in SVOBODE in da bomo v tej Evropi dobili svoj delež kot enakovredni tudi mi Slovenci!

Posreduj, pomagaj, Marija, da bodo naši tlačitelji zaradi Jezusovega evangelija postali naši PRIJATELJI, ZASČITNIKI in SODELAVCI pri uresničevanju evangeljskih vrednot v Evropi in povsod po svetu!

*

Vemo, Marija, da se v zgodovini ne zgodi nič samo od sebe. Če bomo spali, se bodo dogodki odvijali spet mimo nas in proti nam.

Bog dela po nas.
Prebuditi se moramo.
Dozoreti moramo.

Postati moramo polnoletni tudi v političnem smislu.

V Slovencih — kjerkoli že smo, v matični domovini, v zamejstvu ali zdomstvu — se mora izoblikovati narodno hotenje, ki bo sposobno — kot pri Judih — z božjo pomočjo premagati vse ovire.

*

Spreobrnimo se, bratje in sestre! Postanimo polnoletni kot ljudje, kot Slovenci in kot kristjani! Ti, Marija, pa bodi z nami! Bodi naša mati in kraljica! Mati in kraljica vseh polnoletnih, odgovornih in svobodnih ljudi.

Lojze Šuštar

Ali je izbira možna?

V nrvnem življenju gre za svobodno odločitev vesti. Kdor se hoče svobodno odločiti, mora imeti na voljo več možnosti, ki jih v njihovi vrednosti in posledicah pozna in presodi in med seboj primerja. Šele potem lahko izbere. Dokler človek ne izbere in se ne odloči, pomeni njegova svoboda le možnost za izbiranje. Šele ko se je odločil in izbral, je svoboda dobila svoj smisel. Kdor je prav in dobro izbral, je pravilno uporabil svojo svobodo. Kdor se je napačno odločil in izbral slabo, je svojo svobodo zlorabil.

V življenju na nrvnem področju ni mogoče ostati nevtralen in neodločen. Človek se mora odločiti in izbrati ali dobro ali slabo, ali proti lastni vesti ali pa po prepričanju lastne vesti. Tretje možnosti ni. Življenje samo torej sili človeka, da se odloči. Ker pa ima razum in svobodno voljo, mora svobodno izbirati. S tako izbiro se človek opredeli in samega sebe razodene in oblikuje kot dobrega ali slabega. Na eni strani dejanja le pokažejo, kakšen je človek v svoji notranjosti, na drugi strani pa svobodne odločitve in dejanja vplivajo na človekovo osebnost in jo utrjujejo v dobrem ali slabem.

Ali je odločitev v konkretnem položaju dobra ali slaba, za to je v prvi vrsti merodajna lastna vest. Odkod pa vest ve, kaj je prav? Iz nrvnih zakonov, ki izvirajo iz resničnosti in božjega razodetja. Ker pa večina ljudi nima ne časa ne zmožnosti, da bi na podlagi lastne izkušnje in razmišljanja prišla do jasnega

otroku in mladostniku in pri tistem, ki lastne sodbe v vesti ni sposoben, je potrebno drugačno avtoritativno vodstvo v življenju.

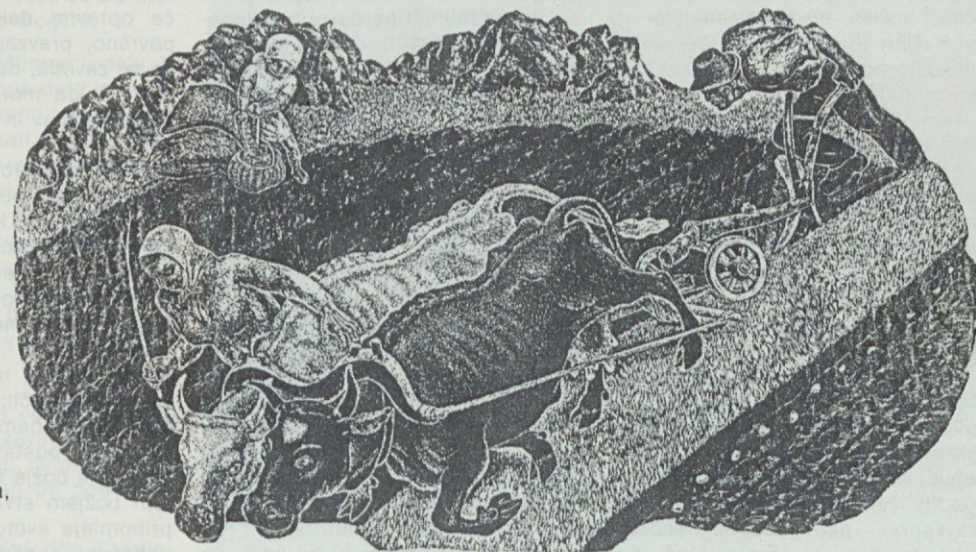
Nekateri mislijo, da je mogoče izbirati med avtoriteto in lastno vestjo. „Rajši poslušam Boga in Cerkev, kakor pa odločam po lastni vesti,“ pravijo eni. „Rajši se odločam po lastni vesti, kakor pa da poslušam in ubogam druge,“ pravijo drugi. Oboje je napačno. Kdor izigrava med seboj avtoriteto, ki posreduje nrvne norme, in vest, ki jih sprejema, s tem razodeva, da ni razumel ne smisla nrvne avtoritete in ne vesti. Ves smisel avtoritete in norm, ki jih avtoriteta oznanja in posreduje, je, da zadenejo in dosežejo vest. In smisel vesti je, da je odprta do norm, zapovedi in zakonov, ki jih posreduje avtoriteta.

Vsaka norma, ki jo posreduje kaka avtoriteta, je toliko obvezna za posameznega človeka, kolikor njeno obveznost uvidi in sprejme po lastni vesti. Nikdar ni mogoče mimo in zunaj vesti

človeku naložiti moralno obveznost. Kdor po vesti sprejme obveznost, ki prihaja od norme, ki jo uči avtoriteta, je s tem od zunaj naloženo normo sprejel kot sestavni del lastnega osebnega prepričanja. S tem obveznost ne prihaja več od zunaj, kakor da bi bila človeku naložena proti lastnemu prepričanju, ampak od znotraj, iz lastnega prepričanja in iz lastne svobodne odločitve.

Morda se na prvi pogled to razmišljanje zdi teoretično in brez neposrednega pomena. Konkretni zgledi iz življenja pa pokažejo, kako odločilne važnosti je za razumevanje pokorščine in razmerja do avtoritete ter za pravo pojmovanje osebne svobode in odgovornosti ne samo v zakonski skupnosti in družini, ampak tudi v Cerkvi in družbi sploh. Ne samo uspeh vzgoje, ampak vsega nrvnega življenja zavisi v veliki meri od pravnega razumevanja razmerja med avtoriteto in svobodo po lastni vesti.

(po NOVI MLADIKI 1978)

Tone Kralj,
POMLAD,
lesorez,
iz cikla Zemlja,
1956

„Moderno“ opravljeno delo

Automobilna revija ADAC je v marčevski številki objavila zelo poseben članek. Urednike je zanimalo, kako zanesljive so pooblaščen mehanične delavnice pri opravljanju tehničnih pregledov. Pripeljali so jim pregledat automobile, v katere so vgradili osem napak, ki bi jih moral pri pregledu odkriti vsak mehanik, saj sodijo k rutinskemu delu mehaničnih delavnic. Obiskali so osemindeset delavnic znanih avtomobilskih firm: BMW, Ford, Fiat, Mazda, Mercedes, Opel, Peugeot in VW. Kakšen je bil rezultat? Revija navaja najprej splošno ugotovitev: rezultat je nekoliko boljši, kot je bil pri lanskem preizkusu, vendar je še daleč od zadovoljivega. Povprečno je odkrilo in popravilo vse napake samo 70% delavnic. Pri vsaki vrsti zastopnikov sta „zatajili“ vsaj dve do štiri delavnice — zato je odstotek tako nizek, čeprav so mogoče pri vsakem po štiri delavnice opravile delo pošteno. Tudi cena za te preglede je bila zelo različna: razlika med najcenejšim in najdražjim pregledom — čeprav je bilo delo povsod isto — je znašala skoraj 300 mark!

Temu poročilu pa se pridružuje čisto drugačen glas: o pomembnem dogodku, ki bo bistveno vplival na ceno za pregled avtomobila v letošnjem letu. Mislim namreč na pogajanja med delodajalci in sindikati o novih delovnih pogodbah in o plačah. Sindikati zahtevajo (in pri tem že resno grozijo s tim. „svarilnimi stavkami“) petintrideseturni delavnik, hkrati pa plačo, kot da bi delali štirideset ur. Temu se pridružuje še splošno povišanje plač za 6,5% (na zahtevo sindikata kovinarjev). Delodajalci so izračunali, da bi to, če bi ugodili tem zahtevam, pomenilo pravzaprav petnajst- do sedemnajstodstotno povišanje plač. Na

voljo pa je — po mnenju vseh teh strokovnjakov — denarja samo za 2 do 2,5 odstotno povišanje. Samo tako bodo namreč lahko obdržali obstoječa delovna mesta in zadržali rast življenjskih stroškov na minimumu.

Lanska povprečna podražitev življenjskih stroškov znaša menda okrog en odstotek, nekaj mesecev celo nekaj v dobro. Kako je prišlo potem do takih zahtev?

Ob prebiranju o teh zahtevah in hkrati o ugotovitvah, kako je delo v mehaničnih delavnicah opravljeno nezanesljivo, mi nekaj stvari ne gre v račun. Ne mislite, da komurkoli zavidam večjo plačo, nasprotno, vsakomur jo privoščim. Mislim le na svoj lanski dopust . . .

Preden sem se odpeljal proti domu, sem peljal avto na pregled. Vse je bilo v redu. Mirne vesti in dobre volje sem se odpravil na pot. — Po tristo kilometrih sem obstal prvič. Pregorela je varovalka. Nič hudega: drugo jutro je bilo to takoj urejeno. — Po nadaljnjih petdesetih kilometrih pa sem začutil, da se avto nenavadno trese. Spet nekaj ni bilo v redu. Na srečo je bilo to še v Nemčiji. Spet na servis . . . Sedaj pa je bilo drugače. Vaše gume so popolnoma izrabljene, valovite. Zgibi so uničeni. Vzmeti niso več dobre . . . Skratka: popravilo je bilo zares veliko in drago.

Ko sem se vrnil z dopusta, sem povprašal v svoji delavnici, kako neki so mi bili pred počitnicami pregledali avto. „Saj smo vas opozorili na gume,“ mi je zatrjeval mojster. Dokazal sem mu, da me niso. Mehanik je sicer menda res nekaj napisal, meni pa so pozabili povedati, in to me je stalo zato potem vsaj sto mark več. Kaj bi se bilo lahko zgodilo, če bi mi pri hitri vožnji razneslo gumo! In kriv bi bil sam, pa

čeprav bi bil v resnici kriv neodgovorni delavec, ki je „službeno“ skrbel za mojo varnost. Nerodna zadeva, mar ne?

Pošteno opravljeno delo je postalo danes že prava redkost. Zdi se mi, da se je ves svet navzel naše domače miselnosti, češ da za denar, ki ga dobim, naredim še preveč. Res naredim preveč? Ali ni v tej plači vsebovan tudi tihi sporazum, da bom za ta denar opravil svoje delo dobro in pošteno? Tako vsaj misli „navaden“ človek. Za pošteno plačilo pričakuje pač vsakdo dober izdelek. Površno opravljeno delo, posebno pri avtomobilu, lahko povzroči strahotno nesrečo. Ob nesreči se navadno napiše, da ga je polomil voznik — kolikokrat pa je krivec nesreče v resnici površno opravljeno delo! Tako delo je pravzaprav goljufija, prevara, nepoštenost. In taka nepoštenost prizadene navadno najprej prav „navadnega“ delavca, se pravi sotrpina. Toda le kdo še danes misli na to, da je to, če opravi delo samo napol ali površno, pravzaprav goljufija! Kdo se še zaveda, da plačilo obvezuje v vesti in da mora biti tudi storitev narejena prav in pošteno! Da ni vse samo plača!

Kako čudovito je zapisal naš „goriški slavček“ pesnik Simon Gregorčič: „Ne samo, kar veleva mu stan, kar more, to moč je storiti dolžan.“

„Saj nisem neumen!“ se glasi odgovor modernega „delavca“ (jaz pa bi rekel rajši **modernega izkoriščevalca**).

Bog gotovo misli drugače. **Nam vsem je naročil: „Podvržita si zemljo!“** Dana nam je v oskrbništvu. Človek je postavljen na zemljo, da nadaljuje božje stvariteljsko delo. O tem božjem stvariteljskem delu pa pripominja sveto pismo, da **je bilo dobro**, na koncu, ko je Bog ustvaril

človeka, da je bilo celo **prav dobro**. Zato pričakuje Bog tudi od nas, da bo naše delo dobro in prav dobro, se pravi pošteno, v skladu z **božjim** merilom poštenosti. Kristus večkrat govori o oskrbniku, ki mora dajati **obračun o svojem delu**. In za krivičnega pripominja, da mu bo prav zaradi nezvestobe in nepoštenosti oskrbništvu odvzeto.

Tega moderni svet noče več videti. Ve, kakšne so delavčeve pravice, o dolžnostih pa rajši molči ali pa gre mimo njih. Prav tu se začnejo nesporazumi in krivice, ki jih občutimo vsak dan na lastni koži.

Gotovo je pomembno za vsakogar, da dobi za svoje delo ustrezno plačilo. Vendar to ne more biti edino merilo pri delu. „Saj ne odločam sam, kdaj je dovolj ali premalo, kdaj sem oškodovan ali prikrajšan,“ si mislimo, „in zato pač s m e m opraviti delo tudi slabo.“ Vendar se moramo vedno zavedati, da bo končno plačilo in končna plača obračunana šele po naši smrti. Bog bo dal resnično plačilo za naše resnično opravljeno delo. Brez „če“, „ampak“ itd. . . . In takrat se ne bomo mogli izgovarjati, češ nisem vedel, ampak bomo dajali odgovor, ker nam je bila dana sposobnost, da sodelujemo pri božjem načrtu in pri spreminjanju obliča zemlje.

Moremo vsak dan reči: „Delo mojih rok blagoslovi, o Bog!“?

Naj nam to razmišljanje o delu, o vrednosti opravljenega dela in o odgovornosti, ki jo imamo pri tem, pomaga, da bomo znali kot kristjani upoštevati božja merila in se tudi ravnati po njih. Kako lepo bo, če bomo vsaj kristjani pripravljeni delati tudi zato, ker sodelujemo pri božjem delu! Ne samo za plačilo. Ne samo za tolarje, temveč tudi za božje krajcarje. Saj to morda res ni „moderno“, je pa za zveličanje potrebno.

Naj nam bo sveti Jožef Delavec priprošnjik, vzor in zavetnik pri delu! Potem bo rezultat delavnic boljši, zahteve po plačah pa bolj realne.

Vaš don Kamilo

Poudarki iz intervjuja slovenskega metropolita in ljubljanskega nadškofa dr. Alojzija Šuštarja

Objavila ga je 11. letošnja številka Družine (msgr. dr. Drago Klemenčič) ob postnem pastirskem pismu slovenskih škofov

O oznanjevanju

„Pravijo, da mora Cerkev jasno povedati, kaj velja. Take želje izražajo navadno tisti, ki čutijo osebno potrebo zase ali pa morda še bolj za druge. Sicer pa to, kar Cerkev oznanja in poudarja in kar govorijo in pišejo tudi škofje, radi preslišijo.“

„Najučinkovitejši način oznanjevanja se mi zdi pogovor, živo odgovarjanje na vprašanja, bolj z oznanjevanjem, utemeljevanjem in pričevanjem kakor s kakšnim pristikom.“

O spreobračanju in spreobrnitvi

„Cilj življenjskega dogajanja je (...) dokončna spreobrnitev, pot do tega cilja pa je nenehno spreobračanje.“

„Spreobrnitev ozlroma nenehno spreobračanje se začne s spoznanjem: tako ne gre več, obrniti je treba življenjsko smer, spremeniti je treba mišljenje in odločanje. Za nekatere sicer morda ni potrebna sprememba življenjske smeri, ker so na pravi poti, a treba je večjega prizadevanja, osebne zavzetosti, globine in pristnosti. Tudi to pomeni spreobrnitev. Spreobrnitev ima torej čisto osebni obraz, ker jo mora uresničiti vsakdo na svoj način, in je osebna zadeva, ki je ne more odložiti na nikogar drugega.“

„(...) kaj bi še dodal k misli, da mora biti naše življenje stikano iz neštevilnih drobnih prizadevanj, korakov na poti k popolnosti (?). Dve stvari. Prvo je temeljno spoznanje, da je tako drobno prizadevanje življenjsko nujno, podobno kot dihanje in prehrana, sicer začne človek duhovno izumirati, čeprav tega ne čuti takoj. Drugo pa

je stalno obnavljanje temeljne odločitve. Zaradi pozabljivosti, površnosti in človeške slabosti pa tudi vpliva okolja je treba temeljno odločitev vedno znova poživljati in utrjevati.“

O spoznanju greha in osebni odločitvi

„(...) prvega koraka ni brez spoznanja. Spreobrnitev je namreč svobodna odločitev.“

„Spoznanja na etičnem področju pa so zares močno pomanjkljiva. Kar nas neposredno prizadene in ogroža (...), to nas še nekako vznemiri. Moralno zlo, greh, grobo kršenje nravnega reda, zanemarjanje božjih zapovedi — kdo to jemlje za hudo? Spoznanje, priznanje in zavest grešnosti je tudi med vernimi zelo pomanjkljivo. Posebno nevarno je, če se ljudje tudi na hude stvari in na razpadanje moralnih vrednot in razkranjevanje moralnega reda tako navadijo, da tega sploh več ne občutijo. Kvečjemu, da le še vzdihujejo, kako da so brez moči. — Pri grehu se navadno zavedamo le še socialne razsežnosti ali osebne škode. Teološke razsežnosti, da je greh žalitev Boga, ki ne bo ostala brez posledic, skoraj ne čutimo več.“

„Duhovniki smo v nevarnosti, da se popustljivo prilagajamo poslušalcem. S tem si (...) nalagamo veliko odgovornost, če primerjamo svoje oznanjevanje s preroki v Stari zavezi, s Kristusovim nastopom in z apostoli.“

Mladina, družina, skupina

„Človek, posebno mlad, mora biti v današnjem okolju že močna osebnost, da plava proti toku in (dalje na strani 30)

Nekaj sadežev iz Rebulovega VRTA BOGOV

Tako pogovor zdrkne na odnos komunistov do religije.

Ali res verjamejo v Marxovo dogmo, po kateri bo po vzpostavitvi socialističnega sistema začela religija samodejno odmirati, kakor se povezne latnik, če mu spodmakneš podporje?

Verjetno verjamejo vanjo prav toliko, kolikor verjamejo v ono drugo Marxovo dogmo, po kateri bo v socializmu odmirala država.

Dejansko ta v njihovih ureditvah tako malo odмира, da se celo razcveta v čedalje gostejšo birokratsko razmreženost. Bolj kot o odmiranju bi kazalo govoriti o pomlajevanju. Pod katerim nebom se drževe bolj razmahne s svojo dušečo krošnjo kakor pod Marxovim?

Tudi v spontano odmiranje religije komunisti ne moreje verjeti preveč, če se ozreš na njihovo zadevno obnašanje. Človek bi jim prisodil takšnote stališče: Čemu bi se sploh ukvarjali s tem parazitom odpravljene razredne družbe, tako in tako je obsojena na izhiranje, pustimo jo redkim mahnjencem in k vragu s staro izmozgancom!

Dejansko pa religijo jemljejo zares, kar posredno tudi potrjuje resnost samega marksizma. Skoraj tako zares jo jemljejo kot ekonomijo ali energetiko. Na mejah sovjetskega imperija je religiozna literatura po svoji nevarnosti izenačena s pornografsko. Znotraj tega imperija ostaja religija subverzivna reč, zmožna izzvati ljubosumje režima in navdihniti pozive k ideološki budnosti. Skratka, religija je tam povzdignjena v rang protidržavnega dejavnika. Ob takšnih dejstvih nam niti ni treba vedeti na primer, da je v Sovjetski zvezi Sveto pismo knjiga, nevarno privlačna kot heroin. Že to, da se sovjetski tisk sedemdeset let po uradnem pokopu religije povrača k religioznim problemom, dokazuje, da je z načrtovanim odmiranjem nekaj narobe.

Komunisti se bodo pač morali vdati v spoznanje, da religija nikakor ni odstranljiva alienacija, kakor se glasi njihova dogma, ampak da je nasprotno eno fundamentalnih odpiranj človeka neskončnemu, kakor je drugo takšno odpiranje umetnost.

„Toda ali moderna filozofija ne

napoveduje smrti tudi umetnosti?“ se oglasi ugovor gornjim mislim. „Mar nimamo takšnih napovedovalcev njene smrti tudi na Slovenskem? Napoveduje jo celo takšen profesionalen ukvarjalec z umetnostjo, kakršen je Dušan Pirjevec...“

Povem svojo misel.

Obe — tako religija kakor umetnost — bosta umrli, kadar bo umrl človek. Saj obe izražata isto slo po absolutnem, ki dela iz dvo-nožnega sesalca človeka. Če pa bi — nemogoča hipoteza — že morala prej umreti ena od obeh, bi prej morala izhirati tista, v kateri je sla po absolutnem manj neposredna in manj prvinska, ta pa ni religija. Religija se od bližje sklanja nad prepadom misterija, v katerem plava bivajoče. S svojim organom razločneje predira plasti vidnega. Po svojem dometu je transcendentnejša. Po svoji bivanjski zavezanosti usodnejša. Umetnost ima svoje spoznavalce, nima pa svojih mučencev, če govorimo v ključu krvi in ne metafor. Umetnost lahko spremlja človeka daleč noter v temo bivanja, a pred pragom smrti ga zapusti, kakor ga religija ne. A kar je njena osnovna prednost — medtem ko ostaja umetnost v bistvu dostopna manjšini in je torej delež izbrancev, je religija demokratično dostopna vsem, intelektualno in čustveno prilagodljiva vsem. In še, kar se mi zdi pomembnejše od vseh teh vidikov: umetnost je preteklost in sedanost, religija pa je v svojem najglobljem bistvu upanje, to se pravi prihodnost. Religija — vsaj krščanska — je predvsem pričakovanje Nekoga, ki ima priti v slavi. V tem je religija bolj mladost sveta kot umtnost. Tudi največja umetnost lahko obtiči v Niču. Tudi najskromnejša vera meri v Polnost.

Umetnost je potreba, vera je usojenost. Umetnost je videnje, vera je bivanje. In vendar: v Kraljestvu bo vere konec, obenem pa začetek totalnega videnja...

„SPOMIN na P. PICASSA“ — Originalni linorez — A. ČERNIGOJ 1959

med vrsticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

MLADINA: NOVO NA SMETIŠČU ZGODOVINE

9. 3. se je podražilo meso, naslendji dan pa še olje in sladkor. Nič hudega: pravijo nam, da bodo šli življenjski stroški samo za dva odstotka gor.

11. 3. je zvezni odbor za pripravo dneva mladosti „odločil“, da mora štafeta migati tudi v Sloveniji. Udarili so tudi po sinopsisu za proslavo v Sloveniji. Ni jim bila všeč Prešernova Zdravica, zlasti v njej nastopajoči Bog („Bog živi“ itn.); predsednik ZSMJ Hashim Rexhepi je zahteval, naj ob začetku štafete govorijo v „jugoslovanskem jeziku“ (!); napadli so *Tribuno* in *Mladino*. Dopolnilnik *Dela* Ivan Vidic je napisal: „Seja se je začela in skorajda končala neresno.“ Ko se začnejo voditelji vesti kot klovni, se mora ljudstvo zresniti.

12. 3. je na seji predsedstva RK SZDL predsednik Jože Smole zahteval, da se tisti, ki so nasprotovali, da bi ob začetku štafete zapeli Zdravico, javno opravičijo. Žal istega ni zahteval od tistih, ki so pritiskali na organe istega in sodišča, sejali šovinizem, hujskali k izjemnemu stanju in k zatiranju demokratičnih pobud.

„Edino, kar si lahko zamišljam, je, da se omenjeni mladi politiki (člani predsedstva Zveze socialistične mladine Jugoslavije) niso zaman ustrašili Boga v Zdravljici. Če je namreč res tako, kot je, če smo namreč res tam, kjer smo, nas lahko reši — samo Bog.“ (Tomaž Mastnak).

MLADINA, Ljubljana, 20. mar. 87/7 in 12.

DER SPIEGEL: MIKULIČ: „Z VSEMI SREDSTVI“

SPIEGEL: Srbska akademija znanosti je v memorandumu zahtevala večstrankarski sistem za Jugoslavijo. Avtorji v Sloveniji gredo celo tako daleč, da postavljajo pod vprašaj vodilno vlogo partije in marksizma-leninizma. Celi vrsti jugoslovanskih kritikov gre torej zdaj za spremembo sistema.

MIKULIČ: Politični sistem, za katerega smo se odločili, pravzaprav ni deloval tako, kot smo si zamislili. Toda ljudje, ki zdaj postavljajo pod vprašaj vodilno vlogo partije, hočejo nekaj povsem drugega: zvezo komunistov hočejo popolnoma odstraniti s političnega prizorišča. Toda to je

utvara. Doma in v tujini naj ne bo utvar, da bomo branili naš sistem — z vsemi sredstvi.

SPIEGEL: „Vsa sredstva“ hočete uporabiti. Ali bo v jugoslovanskih zaporih kmalu spet sedelo več oporečnikov?

MIKULIČ: Ti ljudje sami po sebi niso sposobni, da bi ogrozili našo ureditev. Za to bi potrebovali pomoč tuje sile. Tega ne bomo dopustili.

SPIEGEL: Ali razumete pod „vsemi sredstvi“ tudi vojsko?

MIKULIČ: Rekel sem: z vsemi sredstvi. K temu spada tudi vojska. Nihče naj o tem ne goji utvar.

DER SPIEGEL, Hamburg, 23. mar. 87/149-150.

TELEKS: PISATELJSKA TRIBUNA O USTAVNIH SPREMEMBAH

V Cankarjevem domu se je minuli ponedeljek (23. marca) na pisateljski javni tribuni o ustavnih spremembah zbrala pisana družba pisateljev, strokovnjakov in politikov ter pisateljsko, strokovno in politično skoraj šest ur vroče razpravljala o tem, kakšna spremenjena ustava ne bi smela biti, kakšna naj bi bila in kakšen je Predlog ustavnih sprememb, ki ga je ponudilo predsedstvo SFRJ. Tribuni so dali ton seveda pisatelji in večina izrečenih mnenj se je iztekla nekako tako: najboljša bi bilo v bistvu ostati pri stari ustavi, ne zato, ker bi bila idealna, ampak zato, ker so predlagane spremembe v marsičem obarvane centralistično in bi s tem nujno škodile slovenskemu narodu in razvoju Jugoslavije v celoti.

Tribuna je imela še en močan poudarek: veliko je bilo dvomov, ali bo slovenska politika v zaostrenem ozračju „slovenskega sindroma“ v Jugoslaviji in v ozračju centralističnih pritiskov iz številnih delov in plasti dežele sposobna kljubovati tem pritiskom in uveljaviti tiste zadržke proti delom Predloga, ki jih ima tudi sama.

TELEKS, Ljubljana, 26. mar. 87/6.

MLADINA: ŠTIRJE SLOVENCİ OBTOŽENI V TITOGRAJU

(Delovna skupina za mirovno gibanje pri RK ZSMS v Ljubljani je 18. marca naslovila na Predsedstvo republi-

ške konference ZSMS v Ljubljani ta-le poziv v zvezi z obtožnico proti štirim Slovincem v Titogradu.)

Dnevnik Delo je 14. marca letos posredoval Tanjugovo novico, da je okrožno javno tožilstvo v Titogradu vložilo obtožnico proti štirim Slovincem (21-letnemu študentu Ambrožu Porenti, 21-letnemu strojnemu tehniku Vladimirju Lebanu, 20-letnemu kemijskemu tehniku Robertu Moravcu in 20-letnemu strojnemu tehniku Edmondu Glavini) zaradi utemeljenega suma, da so zakrivilili kaznivno dejanje sovražne propagande po 1. odst. 133. čl. KZ SFRJ. Preiskavo proti obtoženim je vodil preiskovalni sodnik vojaškega sodišča v Beogradu. Obtoženi naj bi širili sovražno propagando med služenjem vojaškega roka v vojašnici „Pero Četković“ v Baru, in sicer od marca do junija 1986 ter med vojaki slovenske narodnosti. Obtožnica jih bremeni, da so pozivali na protiustavno spremembo socialistične samoupravne družbene ureditve SFRJ, na spodkopavanje bratstva in enotnosti ter enakopravnosti narodov in narodnosti in da so se zavzemali za strmoglavljenje organov oblasti in nasprotovali njihovim odločitvam, ki zadevajo varnost in obrambo države, za kar bi lahko bili obsojeni tudi na 10 let zapora.

Ta informacija je vznemirila tukajšnjo javnost (in najverjetneje ne le tukajšnje) in tudi nas.

1. Zaskrbljeni smo, ker se ponovno uporablja sporni člen 133 KZ SFRJ, ki ga je obsodila vsa jugoslovanska demokratična javnost in zahtevala, da se ga bodisi revidira v demokratičnem in civiliziranem duhu bodisi odpravi.

2. Ker ne razpolagamo s potrebnimi podatki, ne moremo soditi, ali je obtožnica upravičena ali ne. Vendar pa moramo reči, da spisek obtožb, ki jih navaja časopisno poročilo, vsiljivo spominja na katalog vseh obtožb, ki so bile v zadnjem času v ideološki in politični kampanji naprtene domnevni „sovražnikom“ jugoslovanske družbene in politične ureditve, še posebej pa nosivcem demokratizacijskih družbenih in političnih pobud in procesov v SR Sloveniji; z njimi se je poskušalo omalovaževati in spodkopavati tudi prve dosežke teh pobud in procesov. Poleg tega časopisno poročilo vsebuje tudi očitne logične nesmisle, denimo navedbo, da naj bi bili obtoženi trdili, da so „Slovenci arijska rasa, zato se morajo med seboj sestajati in čim bolje seznaniti“. Zaradi tega se ne moremo izogniti vtisu, ki se je že ustvaril v javnosti, da gre za montirano obtožbo in za napoved še enega političnega sodnega procesa. Takšni procesi v zadnjih letih so nam ostali v spominu kot sodne farse, ki so zastrupljale politično ozračje in razpoloženje v družbi ter hudo škodile ugledu SFRJ v svetu. Vsakemu razumnemu in dobrosamernemu državljanu te države je jasno, da takšni postopki oblasti ne peljejo nikamor, še sploh pa ne k izhodu iz kriznega položaja, v katerem smo se žal znašli.

3. Posebej neljubo in zaskrbljujoče pa je, da se v javnosti oblikuje prepričanje, da je ta obtožnica in sodni proces, ki ga napoveduje, del protislovenske gonje, ki se je razplamtela po vsej Jugoslaviji zlasti v zadnjih tednih.

Zaradi tega zahtevamo od predsedstva ZSMS:

— da poizve, za kaj v resnici gre, da zbere vse potrebne podatke in informacije (tudi v pogovoru z obtoženimi), na podlagi katerih bi bilo mogoče zanesljivo soditi, ali so bojazni in skrbi, ki se pojavljajo v javnosti, upravičene;

— da s temi podatki in svojimi ugotovitvami v najkrajšem možnem času seznanijo javnost;

— da v primeru, da bi bile omenjene skrbi in bojazni upravičene, stori vse, kar je v njegovi moči — in če bi bilo treba, tudi več — da se prepreči novo škandalozno sojenje; to pričakujemo tudi od drugih pristojnih teles tako v SR Sloveniji kot v SFR Jugoslaviji.

Te zahteve utemeljujemo 1. z dejstvom, da so obtoženi člani ZSMS, in 2. s sklepi zadnjega kongresa ZSMS, ki jih je vodstvo naše mladinske organizacije dolžno izpolnjevati.

Obenem izrabljamo to priložnost in predlagamo RK ZSMS, da od pristojnih teles zahteva kompetenten in dokumentiran odgovor, ali so vse pogostejše govornice, da so nekateri slovenski vojaški obvezniki, ki služijo vojaški rok, v zadnjem času večkrat šikanirani zaradi svoje nacionalne pripadnosti, utemeljene. (Dogajalo naj bi se, da ne smejo ali ne morejo brati slovenskih časopisov, ipd.)

MLADINA, Ljubljana, 27. mar. 87/13.

TELEKS: NEKAJ SPOMINOV STANETA KAVČIČA

(Konec marca je umrl nekdanji predsednik slovenske vlade Stane Kavčič. En dan pred smrtjo je povedal časniku TELEKSA nekaj zanimivih stvari. Iz povedanega objavljamo najzanimivejše stavke.)

Strinjam se z Ribičičem, da je med nama spor o cesti, ki vodi v socializem. On je bil zadnjih 15 let član srednje vrste na tej cesti. Korakali so samozavestno in strumno, prepričani o pravilnosti svojih odločitev, zašli pa v krizo, dolgove, nezaposlenost, padanje standarda in produktivnosti dela, v velik razkorak med besedami in dejanji in sploh v družbeno stanje, ki je sedaj bolj podobno zagretemu kotlu kot pa socializmu. Zadovoljen sem, da nisem bil več pri tem korakanju, in nezadovoljen, ker je bila narodom Jugoslavije popolnoma po nepotrebem naložena tudi ta velika preizkušnja. Smo se za to borili? Bo eksplodiralo? Tako se sprašujejo mnogi borci, komunisti in državljani.

Če kdo „zafura“ tovarno, podpiše menico brez kritja, sprejema neumne uredbe, dela dolgove v imenu družbe, podpira inflacijo, gradi Fenije in pita svete krave, ali se mu kaj zgodi? Nič! V najslabšem primeru gre na novo funkcijo, v penzijo ali v kakšno nepotrebno komisijo. Pri nas je upravičeno, deloma pa tudi neupravičeno, zaščiteneh mnogo svetinj in ikon. Žal dinar kot merilo vrednosti ni zaščiteno. On je kot pes v cerkvi. Država in sistem ga pretepa ta po mili volji.

TELEKS, Ljubljana, 2. apr. 87/19.

(dalje na strani 13)

Slovenija

Moja dežela

na sploh

ZVEZA DRUŠTEV NEKADILCEV SLOVENIJE

je bila ustanovljena 16. aprila. Te ga dne so se v sejni dvorani skupščine občine Ljubljana-Vič zbrali predstavniki tovrstnih društev, ki že dalj časa delujejo na Slovenskem, in po zgledu Zveze društev za varstvo okolja ustanovili svojo zvezo. Na ustanovno skupščino so bili vabljeni tudi vsi, ki so proti nikotinski razvadi.

KREPKE PODRAŽITVE ZAJELE SLOVENIJO

Cene na drobno so se marca povečale za toliko, kot se niso bile že osemnajst let. Marec je bil za skoraj deset odstotkov dražji od februarja. Če bo ostalo pri tej stopnji podražitev, potem bo v letu dni 110-odstotno zvišanje. Slovenski statistični zavod je objavil, da so se marca podražila zlasti zdravila, kulturne storitve, meso, mleko, kmetijsko orodje, ribe, osebne storitve, elektrika, vozila, komunalne storitve, seveda pa tudi sezonsko

blago, kot je zelenjava, obutev ipd. Zanimive so zlasti primerjave z lanskim marcem. V enem letu se je stanarina v Sloveniji podražila za povprečno 181 odstotkov, pohištvo za 180 odstotkov, kulturne storitve za 174 itd. Na spodnjem koncu lestvice podražitev so le gradbeni materiali (78,6), maščobe (75,3) in tekoča goriva, ki so se podražila „le“ za 46,4 odstotka.

SLOVENSKA INDUSTRIJA ŽIVAHNEJŠA

Slovenska industrija je marca letos delala dobro in je izdelala za 5,1 odstotka več kot marca lani. Zadnje čase gredo izdelki dobro v prodajo, s čimer se manjšajo zaloge, hkrati pa se oživlja tudi proizvodnja. Pomembno je zlasti, da se je iz rdečih števil izmotala tudi elektroindustrija. Z izgubo sta gospodarili pohištvena in obutvena industrija.

NA SLOVENSKEH GLASBENIH DNEVIH,

ki so sredi aprila potekali v organizaciji Ljubljanskega festivala, so

Slovenci se nismo združili z drugimi jugoslovanskimi narodi v skupno državo zato, da bi svojo samobitnost in narodno identiteto izgubili, ampak zato, da bi jo ohranili.

Ivan Urbančič, NOVA REVIVA 57, Ljubljana 87.

govorili o sprejemanju glasbe, ki uporablja nove, netradicionalne zvoke. Prireditev je zajemala strokovna posvetovanja glasbenih pedagogov in koncerte z deli slovenskih skladateljev. V treh dneh se je zvrstilo okoli 30 razpravljalcev iz šestih držav, med drugim uglednih univerzitetnih profesorjev, skladateljev, predstojnikov glasbenih šol.

od tu in tam

BREŽICE

Posavski dijaki so odklonili povabi

BREZJE, slovensko narodno Marijino svetišče. V maju bo še posebno obiskovano. Na fotografiji lansko srečanje katoličanov iz treh dežel.

lo k sodelovanju na znani sklepni prireditvi dneva mladosti 25. maja v Beogradu. Šolske mladinske organizacije so odklonile sodelovanje zaradi neumestnega scenarija. Ta se ne ujema z zahtevami slovenske mladine po posodobitvi te prireditve. Delegati so sprejeli tak sklep v imenu 700 dijakov iz Posavja in posavskih občin. Zelo so se zgražali tudi nad pesmijo, ki naj bi jo peli na tej prireditvi, saj Jugoslovane primerja s pijanci in spolnimi razuzdanci.

ČATEZ OB SAVI

Vaščani in podjetja na tem območju so se oddahnili, ko so izvedeli, da gradnja avtoceste (Jesnice — Gevgelija) ne bo zahtevala tolikšnih posegov, kot so sprva s strahom pričakovali. Po sedanji varianti bodo zagotovo rušili samo bencinsko črpalko na starem Motelu in Tomsetovo hišo ter morda še kak drug manjši objekt, ki bo gradnji napoti. Moderna cesta bo potekala po levi strani sedanje ceste v zagrebški smeri. Priključek za Brežice bodo napravili vzporedno s sedanjim priključkom za Čatež.

ČRNOMELJ

Čeprav so v črnomeljski občini veliko naredili pri usmerjanju mladih v

vojaške šole in poklice, pa uspeha ni bilo. Nekaj učencev se je sicer odločilo za tovrstne šole, a niso imeli pogojev. Iz črnomeljske občine sta sedaj na srednji vojaški šoli le dva učenca, na fakulteti pa eden. Res je sicer, da je na teh šolah malo mladih iz Slovenije, črnomeljsko zastopstvo pa je med najslabšimi na Slovenskem. Tudi v podjetjih kljub prošnjam niso razpisali niti ene štipendije za vojaške poklice.

DOLANCI

V zaselku Dolanci v dolini Branice bodo po dolgih letih ponovno postavili spomenik domačinu baronu Čehovinu. „Najhrabřejšemu med hrabrimi v vojski Radetzkega 1848—1849“ je po načrtih Maksava Fabianija spomenik izdelal Anton Bitežnik. Odkrit je bil leta 1898. Spomenik so italijanski fašisti po zasedbi primorskega ozemlja poškodovali, premazali so izklesane napise mest v Italiji, kjer se je Čehovin odlikoval v boju med avstrijsko in italijansko vojsko. Da spomenika ne bi uničili, so ga domačini razstavili in zakopali. Po dobrih šestih desetletjih bo spomenik znova bogatil zanimivo dolino. Obnovo vodi Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Gorica,

Gledano samo s strogo pravnega vidika, in to z vidika naravnega prava, je slovenski narod postavljen v politično ureditev, glede katere mu doslej ni bila dana možnost, da bi o njej na svobodnih volitvah izrazil svojo voljo.

France Bučar, NOVA REVIJA 57, Ljubljana 87.

postavitvena dela pa Guido Sorta iz Branice.

HINJE

V Hinjah v Suhi krajini, kjer imajo še vedno „muzejsko“ telefonsko centralo, ki se ročno vrti, in le štiri telefonske naročnike, so letos začeli akcijo za gradnjo telefonskega omrežja. Na osnovi načrta, ki so ga poštni strokovnjaki izdelali že pred leti, so začeli postopek za lokacijska in gradbena dovoljenja, kar bo krajevno skupnost stalo 550.000 dinarjev. Tajnik krajevne skupnosti Hinje Tone Škufca je o tem podvigu dejal sledeče: „Ker naš telefonski projekt predvideva 305 telefonskih priključkov, mi pa imamo vsega 270 gospodinjstev, smo skupno s PTT Novo mesto ugotovili, da je preširoko zasnovan in da tolikega števila telefonov ne bomo potrebovali niti v začetku prihodnjega tisočletja. Zato bodo pri PTT Novo mesto sedanji načrt delno spremenili, kar bo pomenilo pocenitev gradnje. Telefonsko mrežo bi lahko zgradili v dveh letih, dotlej pa bo aktiviran medkrajevni kabel, ki bo sploh omogočil delovanje telefona pri nas.“

KRŠKA VAS

Na letni skupščini občinske čebelarске zveze so 5. aprila med drugimi sklenili, da se bodo člani društva pogovorili z neorganiziranimi čebelarji in jih prepričali, da bo

Ko piše Ivo Andrić o slovenskem vinu in kruhu in vsem drugem, kar sodi v ta okvir, ugotavlja:

„Z vsemi temi preprostimi in dobrimi darovi zemlje vam streže kaka mlada žena ali komaj doraslo, še sramežljivo dekle. („Nedolžnost vnema ji oči in lica, lepote svoje sama le ne vidi,“ kot je pred davnim časom zapel Prešeren). In lica slovenskih deklet imajo zares pogosto svežost in nedolžno lepoto svojih krajev. Nikjer, se mi zdi, nisem videl take podobnosti in take ubranosti človeških obrazov s krajem, v katerem se rodijo in živijo. Nasmešek, s katerim vas sprejemajo, je kakor stalen odsvit okoliških krajev na njihovih obrazih. To je neminljiva mladost kraja, po katerem hodite, in ožari enako vas in mene in vsakogar, kdor pride mimo, sije pa prav tako tudi, ko ni nikogar, s prav tisto svojo nezadržano svetlobo, le sam zaradi sebe. Sije, ker ne more drugače.“

TELEKS, Ljubljana 87/1.

njim in skupnosti v korist, če se jim pridružijo. Takoj jih bodo povabili na vsa strokovna predavanja in sestanke. Čebele napadajo vse mogoče bolezni in društvo sofinancira nakup zdravil proti varozi. Z včlanjevanjem v čebelarstvo društvo bodo lažje ugotavljali tudi žarišča hude gnilobe čebelje zalege, ki jih zdaj mnogi prikrivajo.

KRŠKO

Z izjemo tovarne celuloze in papirja je gospodarstvo v krški občini in v začetku tega leta poslovalo precej slabo. Dosežen ni bil načrtovan fizični obseg proizvodnje, akumulacije, izvoza, posebno zaskrbljujoče pa je, da so lani precej narasle tudi izgube. Tako je krška občina na prvem mestu v Posavju, kar se tiče podjetij, ki so poslovala z izgubo. V zadnjih treh mesecih se je izguba najbolj povečala v podjetju Poljedelstvo-meso. Izgube so torej eden ključnih problemov gospodarstva v krški občini, poslovanje izgubarjev pa bo še težje, ko bodo sprejete spremembe v obračunskem sistemu.

NOVA GORICA

V razstavišču zavarovalnice Triglav, imenovanem Likovna vitrina, se je primorskemu občinstvu predstavil akademski slikar Jože Marinc, ki kot svobodni slikar živi in ustvarja v Kostanjevici na Krki. Novogoriška razstava je Marinčeva druga letošnja samostojna priredi-

Boja za narodno svobodo se ne da ločiti od boja za demokracijo, za večji vpliv širokih ljudskih množic na politiko, kar tudi pomeni, da je narodno vprašanje sestavni del boja za demokracijo.

Peter Jambrek, NOVA REVija 57, Ljubljana 87.

Takole se naša katoliška mladina srečuje leto za letom v STIČNI, da si izmenja misli, skupaj pomóli in si nabere novih sil za življenje po evangeliju.

tev. Tudi s tokrat razstavljenih slik je bilo mogoče razbrati, da se slikarjeva ustvarjalnost opira na sodobne likovne tokove, obenem pa gre svojo pot, na kateri uspešno gradi samo svojo likovno izraznost.

NOVO MESTO

Novomeški IMV, dolenska tovarna avtomobilov, letos nadaljuje z dokaj uspešnim gospodarjenjem. V prvih treh mesecih so v IMV izdelali 12.000 vozil, kar je 6 odstotkov več kot v enakem obdobju lani. S tem so povsem uresničili letošnji načrt za ta čas. Izdelali so tudi 3900 prikolic, kar je za 7 odstotkov manj kot lani in dva odstotka pod letošnjim planom. Prodali so sproti celotno proizvodnjo vozil. V celoti so v prvem tromesečju izvozili za 48,7 milijona dolarjev, kar je skoraj za petino več kot lani v tem času. Pogoji gospodarjenja in ukrepi zvezne vlade pa tudi njim ne gredo vedno na roko. Z odlokom o vračanju cen so samo pri osemnajstici prikrajšani za milijon dinarjev.

POLZELA

Kulturno-umetniško društvo Svoboda Polzela je vsestransko aktivno društvo. Predvsem dramska in glasbena sekcija pa sta se predstavili na celovečerni prireditvi 12. aprila, ki so jo poimenovali Pesem naša je vesela. Med drugim so nastopili moški pevski zbor, tamburaški orkester in vokalni kvintet Lastovka.

PTUJ

Ptujski obrtniki so proslavili 15-letnico svojega združenja. Ob tej priložnosti so pripravili zanimive predstavitve svojega dela. Najizvirnejša pa je že uresničena zamisel ptujskega TV mehanika Ivanuša, ki je ptujsko obrtništvo predstavil na video filmu. Obrtno združenje sestavlja 582 obrtnikov. Za dobro in prizadevno delo je ptujsko društvo ob tem jubileju dobilo srebrno plaketo slovenske zveze obrtnih združenj.

RADOVLJICA

Tudi na Gorenjskem mladinske organizacije ne podpirajo predloga

Dokler slovenstvo v domovini ne bo omogočalo človekovega celovitega in popolnoma svobodnega izživiljanja njegovih nazorov, duhovnih, kulturnih, političnih, gospodarskih zmožnosti in hotenj, tolko časa bomo drugim in sebi vse bolj postajali brezdomstvo.

Drago Jančar, NOVA REVIJA 57, Ljubljana 87.

scenarija Prižgite luč za sklepno prireditve dneva mladosti v Beogradu. Med drugim je bilo na sestanku mladinskih predstavnikov rečeno: „Vsebinsko smo priča realsocialistični zasnovi sklepne slovesnosti, ki je na trenutke zasnovana primitivno, ob podmeni, da so množice neumne, brez okusa.“ Kar zadeva pesem z naslovom Jugoslovani, ki naj bi jo peli na tej prireditvi, pa so takole menili: „Mar smo prebivalci Jugoslavije alkoholiki, ki že v ranem jutru ne moremo brez gostiln, mar vse

vprek preklinjamo, se mar spolno izživljamo, kjer le moremo, se mar ne zanimamo za težave blokovske politike?“ Pesem Jugoslavija je napisana v „uradnem“ jeziku, pesnik pa jo je verjetno napisal po obilnem pitju rakija.

RIBNICA

Dolenjski list je objavil tole zanimivo novico: „Ribničanom razpadajo zobje, saj pri zobozdravniku ne pridejo na vrsto po leto in več. To se pozna tudi v medsebojnih odnosih, saj se več toliko ne grizejo. Pa vendar nekateri nezadovoljneži hočejo še eno zobozdravstveno ekipo. Odgovor pa je, da v občini ne zberejo dovolj denarja niti za to, da bi plačali sedanje zdravstvene usluge.“

SEVNICA

Sevniški obrtniki so letos spomladi dobili svoje glasilo. Novi predsednik Obrtnega združenja Sevnica Slavko Vilčnik je v uvodniku 1. številke Sevniškega obrtnika zapisal, da mora biti to glasilo „le ena oblika informiranja, le pripomoček,

preko katerega bomo v najkrajšem času, pa tudi na ekonomsko najbolj upravičen način vsi člani zvedeli isto vest“. Prva številka prinaša med drugim imena vseh obrtnikov, ki so bili izvoljeni v razna upravna telesa društva, sklep o imenovanju iniciativnega odbora za ustanovitev obrtne obratovalnice za izdelavo orodij, sklep o združevanju denarnih sredstev v sklad za pospeševanje drobnega gospodarstva itd.

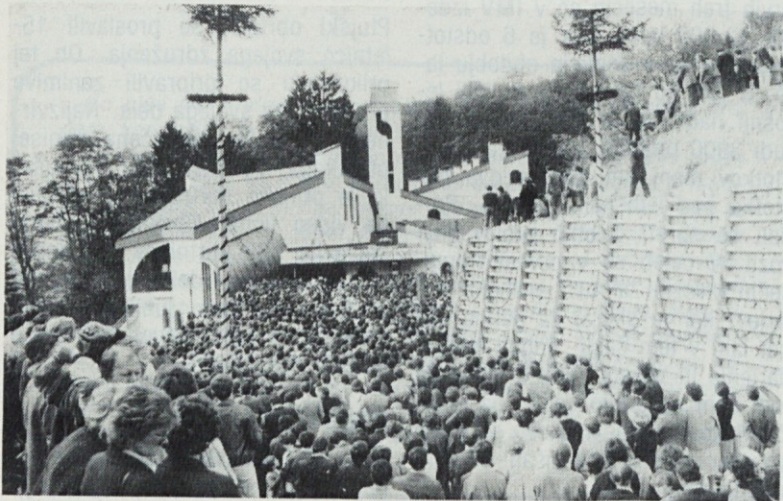
VINICA

Spomladi je Cestno podjetje Novo mesto začelo posodabljanje obkolp-sko magistralno cesto od Vinice proti Ziljam. Denar za 3 kilometre te ceste je zagotovila slovenska skupnost za ceste. Za tukajšnje prebivalce je asfaltiranje ene najslabših, a najbolj prometnih poti v občini izrednega pomena, saj po vojni niso dobili skoraj ničesar. Poleg tega bo boljša cesta tudi osnova za razvoj obkolpskega turizma, ki ga načrtujejo in o čemer bo črnomaljska občina naročila tudi študijo.

VOJNIK

Sredi aprila je bila na vojniku pregledna revija malih vokalnih skupin iz celjske občine. Gostitelj, vojniško društvo France Prešeren, je na srečanje povabil tudi nekaj zborov iz širšega celjskega področja, prišel pa je celo obirski ženski oktet iz Koroške, ki je bil med naklonjenim poslušalstvom deležen velikega navdušenja. Med gostujočimi iz sosednjih občin so bili tudi pevci iz Žalca, Ponikve, Polzele in Ljubnega. Komisija, ki je petje sestavov ocenjevala predvsem zavoljo primerjav in kot spodbudo za prihodnje delo, je sodila, da je kakovost nastopajočih skupin zelo razveseljiva in da je opazen precejšen vzpon.

Posvetitev nove cerkve NA ŠKOFLJICI pri Ljubljani. Ljudi je bilo kot še nikdar v tem kraju.

med vrsticami

(nadaljevanje z 8. strani)

TELEKS:

„DIMNA ZNAMENJA NAD JUGOSLAVIJO“

Téme, ki so prevladovala v pisanju tujega tiska v zadnjem času, so bile tudi téme našega tiska: znamenja gospodarske in družbene krize in poskusi odpravljanja (ukrepi ZIS, predlog ustavnih sprememb), plakat, štafeta, *Nova revija*, Djilasov intervju *Katedri*, odnosi s finančnimi upniki in poskus urejanja odnosov z EGS, sojenje štirim vojakom, Mikuličev intervju *Spieglu*.

„Dimna znamenja nad Jugoslavijo“ je svoj komentar *Süddeutsche Zeitung* naslovil: Jugoslovanska vlada se igra z ognjem. Premierova prizadevanja, da bi obvladal probleme, se zdijo nad vse nujna, če naj preprečijo še večje težave. Na voljno ni veliko alternativnih rešitev, pravašanje pa je, ali se je premier odločil za pravo.

Rimska Repubblica je stavkovni val ob intervencijskih zakonih povezala z drugimi področji in vsemu dala naslov Veliki bolnik na Balkanu: Ali ima vodilna zveza komunistov dovolj moči za akcijo, ki naj poveže mnoge glasove, tudi kritične, in kaj pridobi od vsega skupaj? Če tega ne more storiti, se bo dežela, ki nam je tako blizu in je tako naslonjena na naš geopolitični položaj, kmalu znašla v kleščah med neredom, ki ga bo težko nadzorovati, in umetnim krhkim redom, ki ga bodo vzpostavili bodisi po administrativni bodisi po vojaški poti. V prvem in drugem primeru so perspektive eksplozivne.

Radio London o ustavnih spremembah: V večini jugoslovanskih komentarjev je rečeno, da te spremembe ne zadostujejo. Gospodarski strokovnjaki pravijo, da predvidena krepitev zveznih pristojnosti krepil je težnje po administrativnem gospodarjenju. V predlogih praktično nikjer ni govora o tem, da naj bi se gospodarstvo osvobodilo pritiskov politike in administracije, naj se torej okrepi tržno gospodarstvo. S tem so — tako mislijo gospodarstveniki — predlogi obšli najtežji problem Jugoslavije, namreč gospodarsko krizo.

Dogmatizem otežuje preno, je naslov v *Frankfurter Allgemeine Zeitung*: S presenečenjem smo lahko ugotovili, da je božična poslanica ljubljanskega nadškofa na ljubljanskem radiu, prav tako kot čestitka predsednika socialistične zveze, postala za jugoslovanske komuniste večja travma kot katastrofalna gospodarska kriza, v kateri je vsa dežela — ne brez krivde partije.

Londonski *Economist*: Primerjava s Poljsko ni povsem neutemeljena. Malokdo je leta 1980 pričakoval, da se bodo nemiri tako razvili. V jugoslovanski komunistični partiji in vladi so zelo različna stališča o tem, kako daleč je mogoče razvijati svobodno tržišče, ne da bi to ogrozilo njuno moč. Ko slabi gospodarski rezultati napeljejo prebivavce v komunistični deželi, da odložijo

orodje, vladajoča partija pa se spre sama s seboj, se dogaja nekaj nenavadnega.

Bonnski *Die Welt* napoveduje družbeno eksplozijo zaradi „največjega vala stavk, odkar so na oblasti komunisti“: Jugoslovanski komunisti so žrtve lastne ideologije, po kateri je mogoče gospodarstvo voditi brez računa rentabilnosti in proti pravilom sodobnega vodenja. Zakaj vlada, namesto da bi izvajala teze (stabilizacijskega načrta) v praksi, pogosto dela prav narobe, torej se drži administrativnih metod gospodarjenja? Za tujino je vse to med drugim tudi vprašanje verodostojnosti Jugoslavije. Da se dogmatski elementi zbirajo k odporu, je očitno — deloma anonimno, deloma okoli osebnosti, kot je idejni vodja zveznega partijskega vodstva Stipe Šušar... Zato se v Beogradu govori o boju za oblast, ki se hitro zaostrojuje.

Torinska *La Stampa*: Inflacija, produktivnost in tehnološki razvoj so danes na ravni, da Jugoslavija skoraj ne pripada več Evropi.

TELEKS, Ljubljana, 9. apr. 87/16—18.

NAŠ DELAVEC: SLOVENSKA CERKEV IN ZDOMCI

(Ljubljanski nadškof Šuštar je reviji *Naš delavec* odgovorjal na vprašanja o predmetu *Slovenska Cerkev in zdomci*. Med drugim je dejal:)

● V pomoči, da ne utonejo (v tujem svetu), so imeli med našimi izseljenci in zdomci ravno duhovniki veliko vlogo. Da so se na primer v Ameriki toliko časa držali in se še danes držijo Slovenci v narodnem, kulturnem in verskem pogledu, je v veliki meri zasluga duhovnikov, ki so šli za svojimi verniki, jih organizirali ne samo versko, ampak tudi narodno in kulturno.

● Ker je bilo (po zadnji vojni) po Evropi veliko slovenskih emigrantskih duhovnikov, mnogi pa so bili tudi že zunaj posvečeni, so ti postavili temelje urejeni skrbi za naše ljudi po zahodni Evropi. Ti duhovniki so bili ne samo dušni pastirji, ampak tudi socialni delavci, ki so našim ljudem pomagali pri iskanju dela, urejanju njihovega položaja v družbi in pri uveljavljanju njihovih socialnih pravic ob nesreči itd. Tem duhovnikom je šlo predvsem za to, da naše ljudi ohranijo narodno zavedne in trdne v veri, čeprav je treba priznati, da do domovine, kakršna je nastala po vojni, niso imeli najprijaznejših odnosov. Njihovo delo pa je bilo izredno dragoceno in, žal, doma malo znano in še manj priznano.

● (Na vprašanje: Ali so se duhovniki vključili v delo zdomskih društev oziroma klubov? je nadškof odgovoril:) Tu stvar ni tako preprosta. Sprva so po drugi svetovni vojni delali med zdomci in izseljenci skoraj samo duhovniki in skupine ter društva, ki so obstajala že prej ali pa so jih oni ustanovili. Ko je prišlo do ustanavljanja novih društev, izraziteje navezanih na domovino, se je večkrat čutilo, kakor da so ta društva poleg pozitiv-

(dalje na strani 35)

josip jurčič

deseti brat

Graščak na Slemenicah povabi vrsto znancev na svoje godovanje. Marijan ni mislil iti, pa ga je oče skoraj prisilil. Na poti tja ga dohiti zdravnik Vencelj. Zdravnik drega v Marijana, kaj je na Slemenicah narobe, da ne gre več tja. Marijan mu zaupa, kako mu je Kvas prekrizal račune z Manico.

Gospod Vencelj je čudé se poslušal Marijanovo pripovedovanje.

„Ali pa dobro veste, da je vse res? Ali se niste motili?“ vpraša mladeniča.

„Slišal sem nekaj besed iz njunega pogovora. Pač bi bilo težko, da bi se motil,“ odgovori Marijan.

„Verjetno je, verjetno! Mladost je mladost, ne premisli, ali je to ali to mogoče, ali se da izpeljati ali ne. Sicer je prav pameten mlad mož, jaz sem ga imel prècej, ko sem ga spoznal, rad. A če je taka, se tudi meni zdi, da je previsoko pogledal. Svet je že tak. Človek v vaših letih meni, da se živi od ljubezni, da za življenje ni treba drugega kot malo srca. Pa zdaj tiho, tukaj sva, célo krdelo

Bajtarski sin Lovre Kvas se je odločil, da gre po gimnaziji za domačega učitelja na grad Slemenice. Tu živi graščak z ženo, trindvajsetletno hčerko Manico in devetletnim sinom Balčkom. Tu je tudi študirani stric Dolef.

V vasi Obrhek spozna Kvas nekaj vaških mož, med njimi desetega brata Martina Spaka, posebneža Krjavlja, bližnjega graščaka Piškáva in njegovega sina Marijana.

Kvas se zagleda v Manico in ta ga je pripravljena čakati, da konča študij. Ta ljubezen silno potare Marijana, ker si je obetal Manico za ženo.

nama gre naproti. Le pamet, le veseli bodite, vse se bo dobro napravilo!”

Ko se je vozil pred veliko grajsko lopo ustavil, so se z vrta sem bližali gospodar Benjamin s fajmoštrom, Manica s starim dosluženim vojakom gospodom Grašičem in Lovre z zdravnikovo hčerjo. Za vso družbo je pa repil dolgi učitelj Zmuznè, ki je tovariševal sam sebi, ker je iz žalostne skušnje vedel, da se ne more nikjer mešati v pogovor.

Po navadnih pozdravih prime gospodar svojega prijatelja zdravnika za podpazduho in ga pelje proti hiši.

Marijan si je sicer prej za trdno namenil, da se bo Manice in Kvasa kolikor moč ogibal in govoril z drugimi. A ko je videl pred seboj deklico, s katero je igral prve mladostne igre, pri kateri je kot deček neskrbno in veselo sedel, za katero se je — nevedé kdaj — kot mladenič vnel in bil srečen v tihi ljubezni, ki si je še skoro sam ni bil v svesti: ko jo je videl pred seboj, je pozabil očetove besede in storilo se mu je nekako milo. Zdaj je šele videl, da je Manica lepa, da ne najde lepše.

Lovreta še pogledal ni, ko ga je pozdravil.

„No, Marijan, kaj pa je tebi,“ ga ogovori domača hči, „ali smo se ti kaj zamerili, da te ni nič videti? Bala sem se celó, da nas niti danes ne boš razveselil, vendar smo tako srečni, da te spet enkrat vidimo. Mislili smo, da si zbolel, pa ljudje so te videli povsod, samo na Slemenicah ne.“

„Tudi na Slemenicah bi me bili videti, ko bi bil vedel, da ni nikomur neprijetno, če pridem, da najdem . . .“

„Veš, da si veliko izgovoril,“ pravi Manica resnobno. „Mene sicer ne moreš razžaliti tako naglo, vendar moram na tvoje besede opomniti, da si bil v naši hiši vedno dobro sprejet. Zatorej ne razumem, zakaj tako govoriš.“

„Nič bolj vesel bi ne mogel biti, kakor ko bi vedel, da me res ne razumeš. Pa se ti bom že še naravnost izpovedal, tako da se ne boš mogla izgovarjati z nevednostjo. Lej, ta v . . . nama je že za petami, rad bi menda poslušal. Tega imam v želodcu. Pa se bova že zmenila. Jaz ti bom govoril naravnost in menim, da bom tudi od tebe zvedel resnico.“

Predzadnje besede so zadevale Kvasa, ki je bil, kakor je bilo videti, v živem pogovoru z Maričko.

Šele zdaj je Manica sprevidela, da je tudi Marijanu znano, kar bi rada vsaj nekaj časa še prikrižala pred svetom. Pomislila je, da bi se prav lahko zgodilo, da bi Marijan ali razkril očetu ali pa imel kaj opraviti z Lovretom. Barva po lepem licu se ji spremeni in oči pobesi v tla. Sklene pri prvi priliki govoriti z Marijanom.

Prav sreča je bila, da je k Marijanu ravno pristopil stotnik Grašič in ga zamotil s celo vrsto vprašanj, da ni zapazil spremembe na dekličinem obrazu.

Rad ali nerad, Marijan je bil kmalu zapleten v pogovor o zajcih in lisjakih in celó šolmošter Zmuznè je katero vmes zinil, dopovedaje gospodu stotniku, ki je marsikaj skušil po svetu, da ni boljšega lovca, kakor je Marijan. In kakor je bil ta naš mladi znanec vaje resnobnejše reči hitro obdelati, je bil tudi zdaj kmalu ves v govoru, pozabivši „deklico nezvesto“ in tekmece in vse očete na svetu, razen starih zajcev, o katerih je veliko pravil, kako mu je tukaj pa tukaj kateri upeljal kozo in življenje.

TRINAJSTO POGAVJE

*Kaj mu je danes sreče tat?
Zamoril radost kakšen strup?
Al' ga prevaril je kak up?*

M. Valjavec

Pripovedovavec večje povesti bi se dal primerjati z ameriškim volovskim voznikom, ki ima za preženih več voz. Če poganja živino pri prvem vozu, mu zastaja tista pri zadnjem, in če se povrne k poslednjemu, zaide rogata neubogljivost spredaj iz tira, tako da se revež sem in tja tekaje ves upeha in mu še ne gre vse po volji. Tako tudi pripovedovavcu zastane marsikak prizor, ki bi utegnil biti zanimiv vsaj za tistega, ki se je po vzgoji ali

po lastnih načelih navzel lepe čednosti, ki ji v navadnem življenju pravimo natančnost.

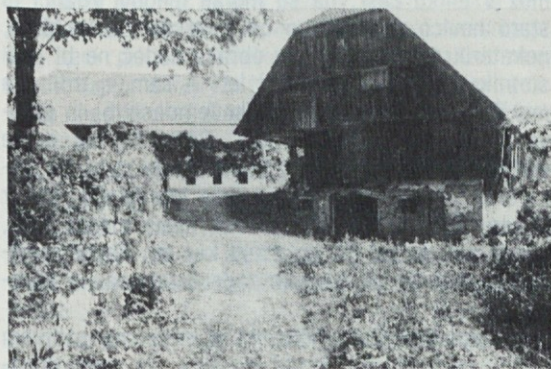
Vemo sicer, da se s to krepostjo posebno baha mogočen sosed nas Slovencev, trdeč, da je nekateri reči šele on do tal pregledal, do dna premislil. Mi Slovenci smo pa zopet pohlevni možički. Ko bi Pavliha prišel še enkrat na svet, bi morda dejal še več. Zato se ne predrznemo svojemu sosеду odrediti te samoslave, najsi je včasih že tudi neljubezniv proti nam.

Znano je, da so slabe, grešne lastnosti nalezljive. Nasprotno pa tudi ni ne Platon ne sveti cerkveni očak Avguštin dokazal — vsaj kolikor je nam znano — da ne bi imele tudi dobre lastnosti, torej čednosti in kreposti, take navade, da bi prehajale od enega človeka na drugega. Človek ima na sebi celó tako malo originalnega, da vse svoje dejanje in nehanje obrača tako, kakor vidi druge. Po tem bi sklepali — ne bomo se pa rotili, da je ta naša logika prava — da je že tudi med Slovenci kaj takih natančnežev.

Ti pošteni ljudje bi nas utegnili pocukati in reči: „Ti, izobražen gospodar mora po stari dobri navadi seznaniti tujca z novimi gosti, ki jih vpelje v hišo. Kako je tedaj to, da se nahajajo v tvoji povesti ljudje in še celó mlada deklica, hči zdravnika, o kateri ne vemo nič več, kakor da je na svetu?“

Ko bi se primerilo kaj takega — in posebno se bojimo takega očitka od mlajših bravcev — ne vemo boljšega izgovora, kakor da rečemo: pisatelj ni dobil od Boga tiste potrebne lastnosti, da bi bil v istem času na vseh krajih. Če spremlja to osebo, mora pustiti v nemar ono; poseganje nazaj je pa morda temu ali onemu prijatelju rednega in pravilnega napredovanja nevšečno. Morda je upanje na oproščenje, če popravimo zamudo tu, kakor se

Trdna kmečka hiša v ŠT. JOŠTU nad Vrhniko.

ravno dá, da namreč predočimo spošтовanemu bravcu nove goste po njihovi podobi in značaju.

Vencljeva hči, ki je sedela pri obedu zraven Kvasa in starega gospoda Grašiča, je bila deklica kakih devetnajstih let. V primeri z Manico je bila majhne postave, vendar, kar se tiče rasti, ji ne bi mogel niti zaviden sodnik očitati kakšno nepravilnost. Malo drobní, okrogli obraz z živimi očmi je bil zrcalo vedno veselega srca, kakor je tudi neka gibčnost in lahkota vsega njenega obnašanja oznanjala veselo, mlado kri, ki sodi in pozna svet in ljudi le od medene plati. Njen oče, gospod Vencelj, kakor v svojem poklicu tako v vseh rečeh praktičen mož, jo je bil vzgojil po napačnem načelu, da ženska ne sme vedeti več, kakor kolikor potrebuje kot dobra gospodinja in da zna v omikani družbi govoriti vsaj tako, da ji ni mogoče nič očitati. Sicer pa je skrbel zanjo kakor za svoje oko in nekateri pravijo, da ni bil mož nikdar bolj pri dobri volji kakor tačas, kadar je kdo njegovo ljubljeno pošteno pohvalil. Ob taki priliki mu je včasí — posebno če je poprej kaj pil — ušla beseda, da bo srečen, kdor jo bo imel, da je pa tudi ne bo dobil v zakon vsak.

Sicer pa je skrbel zanjo kakor za svoje oko.

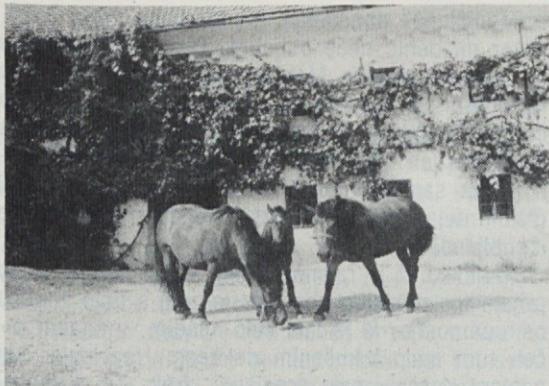
Gospod Grašič je nekdaj služil cesarja in je bil tako srečen, da je prišel do stotnika. V sloveči bitki pri Lipsiji so mu odstrelili palec na levi roki. Tedaj je imel gospod stotnik tudi veliko srečo, da je pred francosko sabljo ubranil svojega poglavarja Koloreda, generala kranjskega polka Reus-Plauen, in ta sam po sebi prav majhen dogodek si je štel mož v toliko čast, da so morali njegovi znanci to staro novico, ponovljeno od prve do zadnje pike, nekaterikrat poslušati. Po obrazu sodeč ne bi imel stotnik veliko čez petdeset let. A sam je trdil, da mu jih ne manjka veliko do sedemdesetih, in gotovo je to sam najbolje vedel. Samo to, da je še vedno najrajši govoril z mladimi deklicami, je nekaterim vrivalo vero, da se dela starejšega, kakor je res. Taka laž bi bila vredna hvale morda zato, ker je nimajo vsi ljudje, zlasti ker se, kakor pravijo hudobni ljudje, ženske rade lažejo ravno narobe.

O šolmoštru Zmuznétu, ki je sedel na zadnjem koncu mize zraven domačega sina, ne vemo pove-

dati drugega, kakor da je bil dolg, koščen mož in mu ni bilo veliko mar za pogovor, temveč je bil ves živ in mrtev na slastne jedi in dobro vino, ki jih je gotal, kakor bi v svojem življenju zadnjikrat jedel. Tega mu pa ne zamerimo, saj je mož dobro vedel in znal, da je graščakov rojstni god samo enkrat v letu in da mu njegova preljubezniva domá leto in dan ne privošči drugega kot slabo zabeljen močnik iz ržene moke. Da pa ni nič govoril, za to je imel tudi veljavne razloge. Videl je namreč tistega malo rejenega moža z naočniki na nosu, sivimi lasmi in dolgo rjavo suknjo, ki se mu po domače pravi fajmošter in ki sedi na drugem koncu tik gospodarja. Pri neki enaki priložnosti je namreč Zmuzné, misleč, da se bo s tem prikupil gospodnji in ga bo povabilo na tolst obed doletelo kaj večkrat, jedi, ki so romale na mizo, vedno in vedno hvalil. A fajmošter so tako siten in hudomušen gospod, da so potem Zmuznétu na poti domov očitali, da je nespodobno hvaliti jedila, če nas nihče ne vpraša. Zato se je bil že tačas zagovoril, da bo vprihodnjich molčal, in te obljube se je danes držal tembolj, ker si je mislil: „Ni dobro za človeka, če se zameri fajmoštrom, zakaj njim so dane velike oblasti za ta in oni svet.“

Ker ni bila družba velika, je bil pogovor večidel splošen. Sosed ni mogel imeti s sosedom posebne govornice, ne da bi ga vsi slišali. Tudi se je reč naglo menjavala: zdaj so se besede pletle o gospodarstvu in letošnjem pridelku, zdaj o vsakdanjih dogodkih v okrožju. Stotnik je včasí ujel — čeravno ni imel za svojo lepo sosedo zgovorne — katero besedo, na katero bi se dal navezati ta ali oni zanimiv spomin iz vojaškega življenja in razširiti v daljšo povestico. Zdravnik pa mu je včasí nasprotoval, zastavljal mu je majhna vprašanja, ki jih je sicer vojak vselej razložil, pa so ga vendar v pripovedovanju bolj ali manj motila.

Mi bi te pogovore bolj na drobno razsnovali, a ker so bili taki, kakršne je v življenju povsod slišati, jih rajši opustimo, ker ne vemo, ali bi vsem bravcem ustregli ali ne, posebno ker so se teh pogovorov malo udeleževali mlajši ljudje te družčine, ki jih imamo povsod najbolj pred očmi in jih tudi bravcem priporočamo.

Proti dvem popoldne, „ko so bile gostom želje po jedi in pijači ukročene“, da govorimo po Homerjevo, so vsi izza mize vsi, razen gospodarja, fajmoštra in šolmoštra, ki je vedno vrtel v roki kupico. Gospodinja je peljala starega stotnika, ki bi si bil nemara rad izbral drugo družčino, pokazati novo zasajeno nemško zelje in rožmarin, ki raste že deseto leto. Marijan in Manica ter Lovre z Maričko, ki ji je bila Kvasova družba nekam posebno pogodu, so se napotili za gradom navkreber proti razvalini.

Videti je bilo, da je Marijan nalašč tako oprezoval, da sta šla Lovre in njegova tovarišica precej naprej. To je menda Lovre tudi opazil, zakaj naenkrat je postal nekako tih in ni odgovoril na vprašanje, ki mu ga je Marička ravno zastavila. Ni mogoče naravnost reči, da bi bil ravno ljubosumen, kajti Manico je poznal in ji zaupal, a obšla ga je vendar neka čudna čut.

„Kaj ste tako naglo obmolnili, gospod Kvas?“ ga vpraša Marička.

„Saj veste, da se človek včasih česa spomni in se tako nehoté zamisli. Upam, da mi boste to razmišljenost oprostili, dasiravno vem, da ni lepo, če se v vaši družčini kaj takega primeri. Kaj ste me že vprašali?“

„Sama sem že pozabila. Pa vam menda vendar niso tega spomina, ki mora biti nekaj posebnega, zbudile moje prejšnje besede? Ali se sme vedeti, česa ste se ravno domislili?“

Kvas je bil zopet malo v zadregi. Hotel se je že nekaj malega zlagati.

Deklica, ki je vanj uprla svoje bistro oko, je menda to opazila in naglo dejala: „O, že vidim, da nekaj takega, česar ne poveste prav radi. Nečem vas nadlegovati. Bom pa že še zvedela, da le kdaj vas in vaše dvomljive okoliščine natančneje spoznam. Čakajte, koj potem, ko pridemo dol v grad, bom prišla Manico. Ona ima oster pogled, gotovo vas je že spregledala in vem, da sva toliko prijateljici, da vas bo izdala.“

„Tako verujete, da imam jaz kakšne dvomljive razmere.“

„Verujem ravno še ne, a se mi zdi. Pa vse, kar se zgodi, pride na beli dan. Če pa pravim 'dvomljive', ne smete te besede misliti v slabem pomenu! Jaz nisem tako učena kot vi, ne znam besede premišljati, ampak govorim, kakor mi pride na jezik.“

Zdaj sta se že skrila v ovinku za grmovjem. Marijan in Manica sta bila ostala toliko zadaj, da ju ni bilo več videti.

„Kje sta pa onadva ostala?“ govori vesela deklica dalje. „A naj bosta, kjer hočeta, menda imata pomenke, ki jih midva ne smeva slišati. Zato ju nočeva motiti . . . Zdaj sva na vrhu. Glejte, kako lepo se vidi po deželi! Vidite tam le-ono belo cerkvico na hribu? Tukaj čez Polesek?“

„Bom pa že zvedela, da le kdaj vas in vaše dvomljive okoliščine spoznam.“

„Vidim.“

„In potem pogledajte malo na levo!“

„Tam ste doma vi, gospodična, ne?“

„Doma pač, a rojena sem v mestu. Torej sem meščanka, čeravno je na meni malo mestnega. Oh, tam pri oni cerkvici so pokopani tudi moja mati. Kaj bi dala, ko bi bili zdaj ljuba mamica tukajle med nama! Kadar pridete k nam, vam bom pokazala grob.“

„Ali je že dolgo tega, kar vas je zadela ta bridka izguba?“

„O, stara sem bila komaj osem let. Pa, gospod Kvas, o tej reči me ne smete nič veliko spraševati, sicer bi vam naredila tako zabavo, da bi se začela jokati.“

In res se prikaže deklici pod bistrim očescem pol solzice.

„Moral bi biti prav trd človek, kdor bi vam za-
meril kaj takega, kar kaže blago srce. V tej reči
se ne smemo solz sramovati. Kdaj pa vas smem
obiskati?“

„Veselilo bo očeta in mene, kadar pridete. Jaz
sem vedno doma, in tudi oče gredo malokdaj kam,
posebno zdaj poleti, ko so ljudje zdravi. Le kmalu
kaj pridite! Vsaj danes teden, če vam ni ljubó
prej!“

„Porabil bom to vaše prijazno povabilo, to se
vé, če vašega gospoda očeta ne nadlegujem.“

„Lepo vas prosim! Če menite, da na mojo besedo
še ne morete k nam, vas bodo še oče povabili.
Samo potlej pa morate ostati mož beseda. Ne
smete pozabiti! Moški radi pozabijo svoje
obljube!“

„Tega pa vendar še ne veste iz skušnje?“

„Čeravno ne,“ odgovori deklica malo zardela,
„pa se vendar sliši in bere. Vi morate dokazati, da
ste v tem boljši ko drugi! In kadar pridete, vam
bom razkazala svoj vrt in rože in svoji dve ovčici,
moje največje veselje.“

„Ali bom dobil kaj iz vašega vrta?“

„No, to se razume samo ob sebi, da dobite za
spomin najlepšo rožo, če jo boste hoteli vzeti. In
tukaj vam dam brž aro!“

Rekši, utrga z grma divjo rožo in mu jo da.
Lovre bi lahko opazil, da se nežna ročica za majhno
spoznanje trese, ko bi ne bile njegove misli
drugje.

Prišla sta zdaj na majhno porobje, tako da sta
lahko razgledala ves hribec. Precej daleč zdolaj
sta stala na poti Marijan in Manica. Kvas je videl

**„Ali ne
greva
zopet
nazaj?“**

iz Maničinega obnašanja, da Marijana nekaj prosi,
česar mladenič neče obljubiti. Dasi je Lovre slišal
le nekatere besede Marijanovega govora, je naglo
razvidel, kaj govorita, in obraz se mu je nekako
čudno spremenil. Strmel je tjakaj dol in, videč, da
se je Marijan hitro obrnil od Manice in koračil pro-
ti gradu sam, je pozabil, da ni sam, in je napol
glasno dejal: „O nespamet! Povedala mu je! Vse je
izgubljeno!“

Marička, ki je razmere med Marijanom in svojo
prijateljico nekoliko poznala, je zdaj s tisto žensko
ostroumnostjo, ki je last celó mladim, v enakih re-
čeh tudi malo izkušenim deklicam, razvidela, kaj
pomeni Kvasov malo preglasni izrek. Tih vzdihljaj
se ji ukrade globoko iz srca. Prècej pa se umiri in
reče: „Gospod Kvas, ali ne greva zopet nazaj?“
Glas tega vprašanja je bil pa ves drugačen kakor v
njeni prejšnji govorici.

Lovre je molčé koračil tik nje po poti navzdol.
Tudi njej se ni ljubilo začeti novega pogovora. Mo-
rala je stopati precej hitro, da ga je dohajala.
Kakšna dva pota ga je opomnila, da stopa prehi-
tro. Kmalu sta bila zopet pri gradu, skoro ob
istem času kot Manica, ki je bila veliko pred nji-
ma.

Marijan je hotel iti proti domu, a zdravnik Ven-
celj ga je zadržal in po sili vlekel nazaj gor v so-
bo, kjer se je zopet zbrala vsa družba.

Toda mlajši ljudje so bili vsi nenavadno tihi. Ma-
rijan je slonel na stolu in zdaj pa zdaj jezno pogle-
dal Kvasa. Gospod Vencelj, ki je morda nekoliko
slutil, kaj je tej spremembi vzrok, si je pomagal
zdaj tako, zdaj drugače, da bi se jeziki spet malo
otajali. A kmalu je videl, da mu gre to tako malo
izpod rok, da je celó gospodar opazovaje pogledo-
val zdaj svojo hčer, zdaj Marijana.

Ne vemo, kakšen bi bil konec te situacije, ko ne
bi hišna Urša naznanila, da je zdolaj Krjavelj in da
hoče po vsej sili govoriti z gospodi.

„Aha, to je tisti pomorski vojak, ki pripoveduje,
da je hudiča presekal?“ vpraša gospod Grašič.

„Tisti, tisti! Le brž naj pride gor! Jaz tega
neumneža prav rad slišim!“ pravi Vencelj.

Ko je tudi gospodar potrdil, kar je dejal zdrav-
nik, je šla ženica ven, in kmalu potem se vrata
počasi in polagoma odpró in naš smolar se zmuza
v sobo. Kakor ni nič potrkal, tako ni tudi snel ši-
rokega klobuka z glave, ampak debelo je gledal
zdaj enega, zdaj drugega in, ne vedoč, koga bi
ogovoril, še vedno pritiskal vrata, dasiravno so bi-
la že zaprta.

„No, Krjavelj, kaj bi pa ti rad?“ ga vpraša go-
spod Benjamin.

„Bog daj, da bi vam dobro teknilo, če ste jedli — vsem!“ pravi Krjavelj.

„Je že dobro! Le povej, kaj si prišel!“

„Pa odkrij se! Kadar prideš med gospodo, ne smeš imeti klobuka na glavi!“ pravi fajmošter.

Krjavelj se odkrije in pravi: „Saj res, odkriti sem se pozabil . . . Prišel sem povedat, da sem videl v hosti dve čudni živali. Dopoldne sem bral po smrečju smolo. Še košek sem bil pustil doma, prav pozabivši sem ga bil pustil, in moral sem si narediti kozico iz brezovega lubja. Komaj pol sem je bil nadrgnil tam pri tisti debeli smreki v Kavki, kjer imajo vrane vsako pomlad mlade. In kaj sem zagledal? Dve zveri sta obirali gabrovo zelenje komaj tako daleč, kakor strelja tista moja puška, ki sem jo kupil od ciganov ono leto, ko je bila tista suša. Pa veste kaj, ljudje božji, ne morem lahko praviti, ker si nisem od davi nič skuhal! Tako nekaj grčavo mi je po grlu — ko bi mi hoteli privoščiti dva glažka takega vina, kakor ga imate tamle, da bi ga popil! Bom pa zanj molil!“

**Kakor ni nič potrkal, tako
tudi ni Krjavelj snel
širokega klobuka z glave,
ampak debelo je gledal.**

Ko so se stari in mladi na to prošnjo, ki se je po Krjavljevi misli lahko razumela že sama po sebi, glasno zasmejali, je postal malo srdit in za dlako je manjkalo, da ni pljunil debelo po tleh in se obrnil. A ta srditost ga je naglo nehala, ko je videl, da je grajski gospod vzel prazno kupo in jo natočil do vrha.

Poželjivo zvrne pijačo do zadnje kaplje vase, potem odpre usta in z nekimi nepopisljivim glasom dá na znanje, kako slasten požirek je bil to.

„Bog vam daj zdravje, da bi pomrli šele čez dolgo časa! Dobro je bilo, tako bi pil tri ure pred smrtjo!“

„No, zdaj pa povej dalje, kakšne živali si videl!“ vpraša Vencelj.

„Kdo je dejal, da so živali? Zveri so, zveri, pravim! Ne vem, če so sloni ali so levi ali kakšna druga divja teleta. To pa vem, da medvedje niso, tudi volcǎje ne, še lisice ne!“ odgovori Krjavelj.

„Naj bodo pa zveri, samo povej, kakšne so!“

„I, kakšne! Štirinogate, rogate, kosmate, tolike kakor koze, pa vendar niso koze. Repa nimajo, pa

vendar ne vem. Zdi se mi, da repa nisem videl. Divji sta pa, saj sta tako dirjali čez goščo kot voz svetega Elija po oblakih, ko sem malo zateptal nad njima. Pa sta vendar tudi malo krotki, zakaj prècej potlej sem ju videl vrh hriba. Zato bi jaz dejal, da vzamete puške pa ustrelite kleka divjega. Ko bi mesa ne hoteli jesti, i nu, jaz bi ga prav rad vzel in posušil za zimo.“

„Ali je pa tudi res, kar praviš? Ali niso bile kake domače koze?“ vpraša gospodar.

„Ne, kozi pa že nista bili. Saj ju je tudi Obrščak videl, kako sta šli mimo njegovega kozolca davi ob petih, potlej ju je Matevžek srečal pod Obrhkom in deseti brat ju je tudi ogledoval. Martinek je trdil, da sta divji kozi, ki prihajata iz hribov. Jaz pa pravim, da ni res, zakaj o divjih kozah nisem nikjer slišal, še tačas ne, ko sem bil pomorski vojak. Druga zver je to.“

Stotnik in zdravnik sta dejala, da naj bi šli malo pogledat.

„Divje koze pridejo večkrat spomladi ali jeseni. Pred enim letom sem jaz sam eno ubil. Ni jih težko zalesti, ker so večidel mladiči, ki se upajo v dolino,“ je rekel gospodar.

„Haló, le po orodje! Saj imamo dva mlada junaka, ki imata urne roke in dobre oči. Posebno vi, Marijan, poznate vse kote po hosti. Vi nas boste razstavili.“

„Danes se mi nič kaj ne ljubi,“ odgovori Marijan.

„Ohe! Ali vas ni sram take besede?“ vpije stotnik. „Ko sem bil jaz v vaših letih, se mi je vse ljubilo. Nobena noč ni bila tako temna in nobena deklica taka, da ji ne bi bil kadet Grašič znan — gospodični tu mi bosta že dovolili, da se malo pohvalim.“

„Če gredo vsi drugi,“ je dejal Marijan ter nekako s strani pogledal Lovreta, „grem tudi jaz.“

bo še

med nami po evropi

anglija

Ko pišem ta kratki sestavek, smo ravno pred velikonočnimi prazniki, smo v pomladi življenja. Vsak dan smo priče nove rasti, novega cvetja in zelenja. Življenje se daje in kaže v vsej prelesti barv, vonjev, oblik. Lansko cvetje in zelenje, pravimo, da je umrlo. Ali je res umrlo? Ni res, saj živi naprej v novi obliki zemlje, ki je sedaj postлана in očiščena, da rodi novo cvetje in nove sadeže. Smrti ni. Smrt je zgolj velika iluzija. Z njo pa tudi vsaka naša žalost in skrb. Bistvo življenja je pač tako, da je vedno novo. Življenje ni nikoli statično. Je ena sama novost, ena sama sprememba. Da, življenje je eno samo veselo presečenje, občudovanje, zahvaljevanje. Kaj drugega, kot občudovati našega Rudija iz Keighley-a, o katerem smo še lanskega božiča mislili: no, Rudi, preveč si se posušil. Pa nas je Rudi vse okoli prinesel. Popravil se je, ker razume, da živ-

ljenjska korajža velja! In zakaj se naš Janko tam iz Chapel Enda vedno hi-hi-ta in he-he-ta? Kdor našega Janka pozna, ve, da je Janko poln vesele korajže. Mislim, da prenekateri naši ljubi rojaki tam iz Leedsa, Darby-ja in drugod, ki so v zadnjem času postali vdove ali vdovci, dobro, prav dobro razumejo spremembo, življenje, rast, saj žive in rastejo iz vesele korajže. Razumeli so, da je bolje živeti v veseli korajži, kot pa v žalosti in skrbi.

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — V postu je bil obisk pri slovenskem bogoslužju še kar zadovoljiv. Seveda bi bil lahko še večji. Siliti seveda ni mogoče nikogar, ko pa nam je sam Bog dal svobodo, da se odločamo zanj ali pa stojimo ob strani. Najbolj obiskana je bila maša na cvetno nedeljo. Misijonal je najprej blagoslovil zelenje in zapel praznični evangelij. Nato smo pa šli v procesiji po cerkvi za križem, ki ga je nosil g. Jožef Lesjak. Pevci so lepo peli predpisano pesem na čast Kristusu Kralju. Pevcem in organistu se moramo res zahvaliti za ves njihov trud, da nam polepšajo bogoslužje. Tudi med mašo so peli pesmi, primerne za cvetno nedeljo.

Tudi slovenski verski center je bil dobro obiskan. V nedeljo, 22. marca, smo praznovali misijonalov rojstni dan in god. Kratek govor mu je naredil organist g. Zoré. Tudi verzi so bili pripravljene, pa je ženina bolezen preprečila g. Häuschenu, da bi bil zraven in jih prebral. Namesto v cerkev je moral go. Fani zapeljati v bolnico. Dva dni prej je padla in v nedeljo zjutraj jo je začelo dušiti. V bolnici so jo hitro spravili na noge. Po par dneh je šla spet delat. Lenobe ji res ne more nihče očitati. Ker misijonal hodi okrog ne preveč lepo oblečen, so mu verniki izročili bon v vrednosti 2000 šillingov, da si bo za veliko

noč kupil obleko. Če ga bodo spreobrnili, je seveda drugo vprašanje? Seveda je račun za to, kar smo pojedli in popili, plačal godovnjak.

Na cvetno soboto sta se v Haidu *cerkveno poročila* g. Viktor Kerec in ga. Gizela, rojena Gubič, vdovela Kalaman, oba iz Grada (Gornja Lendava) v Prekmurju. Na cvetno nedeljo sta pogostila v našem centru vse, ki so tja prišli. Obenem smo obhajali tudi rojstni dan vnuka Karlija. Vsi smo bili zelo srečni in veseli. Izvrstno smo bili postreženi. Kerečeve ženske so imele res dosti dela, da so vse te dobrote pripravile. Lepo se jim zahvaljujemo, pa tudi vsem ženam, ki so v kuhinji pomagale in pospravile.

PREDARLSKA

Velikonočna duhovna obnova. — Vsakdanje življenje postavlja pred človeka toliko vprašanj, o katerih mora in more razmišljati in iskati nanj odgovore. Rašitev je nešteto; včasih bolj, včasih manj zadovoljivih. Velikokrat pa stojimo pred nerešljivimi vprašanji. To se ne dogaja samo vodilnim ljudem, ki se ukvarjajo s politiko, gospodarstvom, kulturo ali vero, ampak vsakemu mislečemu človeku. Kadar se srečujemo s tako problematiko, poiščemo sveta pri strokovnjaku, ki nam skuša rešiti, razvoljati ali svetovati. Še tak strokovnjak ne bo vedno dal zadovoljivega odgovora. Življenje je preveč zapleteno.

V letošnji duhovni obnovi, konec marca, smo reševali vprašanja iz življenja Cerkve. Predavatelj je odgovarjal na vprašanja, ki so prišla iz naših vrst. Lansko leto smo se domenili, da bomo napisali to, kar nas teži: vprašanja verskega življenja v družini, šoli ali javnem življenju. Toliko jih je bilo, da niso prišla vsa na vrsto. Sklenili smo, da pridejo na vrsto pri naslednji duhovni obnovi. Naprosili smo predavatelja že sedaj, da nas obiše še prihodnjo pomlad in nam s svojo jasno besedo pomaga oblikovati našo versko prakso.

Kot rdeča nit je bila vseskozi prisotna misel: utrjevanje in poglobljanje verskega življenja v družinah.

V tej številki Luči objavljamo tudi fotografiji od 15. marca, ko smo slavili 75-letnico ge. Matilde Tkalec (poročilo je bilo v aprilski številki). Na prvi sliki je ga. Matilda z možem Ivanom, tremi sestrami, s hčerko in sinom ter vnukinjo. Na drugi fotografiji so pa vse naše „ribe“, ki so ta dan skupno obhajale rojstne dneve.

V družinah se gradi bodočnost in temelj. Ker smo izšli iz povojnih časov, je bila naša verska vzgoja zelo pičla in pomanjkljiva. Vse je bilo protiversko — šola, javno mnenje in sredstva družbenega obveščanja. Svoje je naredila tudi tujina. Kdor se sam ni nič zavzel za nadaljnje poglobljanje vere, je ostal na ravni otroške vere. Vera zanj ni nobena vrednota. Kadar je razpoloženo, bo zadostil verski praksi, sicer pa gre svojo utečeno pot naprej. Veliko je že takih, ki se srečujejo s Cerkvijo samo ob prejemu zakramentov; sicer pa ostanejo kristjani na papirju. Če bi pri ostalih dolžnostih delali tako neprizadeto, kako klavarno bi bilo njihovo življenje! Tako ubogo je tudi versko življenje mnogih kristjanov.

Veliko časa smo posvetili vzgoji otrok do materinega jezika. Mnogi starši so zelo lahkomišelní do te dobrine. Tukaj ni nobenega opravičila, nobenega izgovora, da otrok slovenskih staršev ne zna materinega jezika. Mnogi starši so krivi, da otroci ne govorijo slovensko, ker so preveč popustljivi, otroci se jim smilijo, ker so preveč obremenjeni z drugimi obveznostmi. Ne zavedajo se pa, da zanemarijo največje bogastvo, ki bi ga morali dati otroku. Otroci sami jim bodo „očitali“ njihovo naivnost, ko so jih napačno vzgajali. Primeri so že očitni. Ni važno, kakšno državljanstvo imamo,

kakšen položaj ali delo opravljamo, Slovenci smo in materin jezik je slovenski. Nihče ne bo zaradi tega zapostavljen, nasprotno, vsak ga bo spoštoval in cenil njegovo znanje in resnicoljubnost. Še so se vrstila vprašanja o verski praksi, o molitvi, o zakonskem življenju. Čas je mnogokrat naš gospodar in vprašanja in odgovori ostanejo nedorečeni. Tako bomo že vnaprej razmišljali in postavljali vprašanja, bodisi pismeno in jih poslali predavatelju ali pa ohranili zase do prihodnje duhovne obnove.

Ker so bili pred nami velikonočni prazniki, je bila prilika, da bi se vsi srečali s Kristusom v zakramentu sprave. Več nas je bilo kot pri sami duhovni obnovi, čeprav bi koristila predvsem tistim, ki se je „bojijo“.

Višek duhovne obnove je bila sv. maša, kjer smo se ob lepem petju in sodelovanju vseh navzočih zahvalili Bogu za „prejete milosti“, za nova spoznanja in bolj človeške odnose.

belgija

LIMBURG-LIEGE

V družini g. Alojzija in ge. Marlene Cuzi-Penders iz Eisdena se je

15. oktobra 1986 rodila hčerka, ki je pri krstu dobila ime Štefka.

Iskreno čestitamo in želimo božjega blagoslova pri vzgoji.

V marcu so se rojaki od 60. leta naprej na povabilo Slomška zbrali k družinskemu družabnemu večeru. Bilo je lepo.

Opozarjamo na materinski dan, ki bo 9. maja t. l.

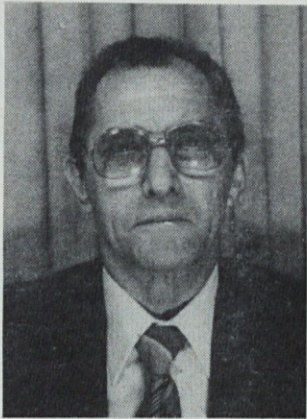
Šmarnice bodo po dogovoru. Toplo vabimo!

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, poleg Slovenskega doma.

Na vnebohod, 28. maja, bo maša ob petih popoldne. Zopet bo med nami pariški škof Frikart. 7 naših otrok bo pristopilo k prvemu obhajilu in skupaj s škofom bomo proslavili imenovanje g. Čretnika za prelata. Glasilo pariške nadškofije Paris Notre-Dame je 25. 3. objavilo imenovanja novih prelatov z naslednjim komentarjem: „Prelatura je časten naslov, ki ga Sv. sedež daje duhovnikom, katerih zasluge so jav-

Pok. Peter Ivančič

MELUN (Seine-et-Marne)

K skupni maši se bomo zbrali v nedejo, 10. maja, ob devetih dopoldne v poljski cerkvi v Dammarie.

MONTLHERY (Essonne)

Gospa Zora Orlač je za 20-letno zvesto delo v istem podjetju v Longjumeau dobila srebrno medaljo od ministrstva za delo. Naše čestitke!

LA MACHINE (Nièvre)

V nedeljo, 17. maja, bo maša za rojake ob devetih dopoldne.

ZGODOVINSKO SREČANJE Z BODOČNOSTJO IN Z UPANJEM

Slovenci v palači Evropskega sveta

Strasbourg — politično središče Evrope, tako vse pogosteje imenujejo poznavalci evropskih razmer mesto na francosko-nemški meji, kjer se v marsičem že stekajo nova upanja evropskih narodov, ki načrtujejo medsebojno novo povezanost za prihodnost. Starodavna prestolnica Alzacije je v prvih dneh aprila gostila zbor slovenskih duhovnikov in njihovih pastoralnih sodelavcev, ki skrbijo za duhovno dobro in rast v veri med slovenskimi izseljenci in zdomci po deželah zahodne Evrope.

Slovenski izseljenski duhovniki so se pod predsedstvom prelata Naceta Čretnika zbrali na svojem rednem spomladanskem sestanku. Ta njihova srečanja so namenjena pastoralnim problemom med Slo-

Tajnik Janez Pucelj vse skrbno zapiše.

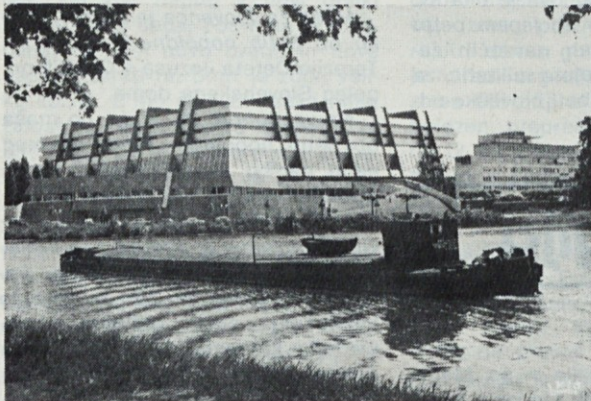
ne priznane. Je pa obenem način počastitve tudi skupnosti, katerih dušni pastirji so. S svojo udeležbo pokažimo, da znamo ceniti priznanje, ki je bilo dano naši skupnosti.

Naša priznana slikarka gospa Marjanca Savinšek je v domovjni, na Jesenicah, *zgubila svojo mater* Marijo Dakskofler. Izrekamo ji svoje toplo sožalje.

Smrt rojaka — 25. 3. je srčna kap zadela Petra Ivančiča, ki je s svojo družino stanoval v Issy-les-Moulineaux. Pokopan je bil 31. marca. Peter Ivančič je bil rojen v Hotičini pri Sežani. V Francijo je prišel leta 1954 in si tukaj ustvaril lep dom. Naše iskreno sožalje ženi Nicole, sinu Sachi in vsem njegovim doma.

venci v tujini. Tokrat je prevladovala tema o drugi in tretji generaciji, to se pravi o mladini, z drugimi besedami: o bodočnosti in o našem upanju. Analizirali so stanje otrok in mladine slovenskih staršev, iskali rešitve in vzpodbude, koliko in kako je mogoče s strani slovenskih župnij pomagati njihovi verski in narodni izobraženosti in zavednosti. Vprašanje sta s strani laikov in staršev osvetlila profesor Ciril Va-

Blagajnik Stanko Gajšek tehta ne samo novce ampak tudi vsako besedo.

Palača Evropskega sveta v Strasbourg

Prelat Čretnik poklanja predsedniku Jungu spominski knjigi.

Vili Stegu postavlja vprašanje.

lant in dr. Branko Zorn, ki je o tem pripravil anketo med mladimi v Parizu in okolici.

Srečanje ima vedno tudi namen iskanja in utrjevanja vezi s Cerkvijo na Slovenskem, v čemer je potrebna predvsem dobra informacija o stanju Cerkve doma. To jim je tokrat prinesel gospod Tone Štekl, župnik v Šmartnem pri Slovenj Gradcu, ki je tudi član medškofijskega odbora za stike med slovenskimi župnijami v tujini in domačo Cerkvijo.

Prvi dan aprila so slovenski izseljenski duhovniki s svojimi sodelavci bili na informativnem obisku v palači Evropskega sveta. Omogočil in pripravil je ta obisk njihov dobri

prijatelj gospod Emil Žagar, priznan bančni strokovnjak v tem mestu. Osebnostno prijateljstvo s predsednikom parlamentarne skupščine Evropskega sveta je pripomoglo, da se je mogla skupina osebno srečati z njim v pogovoru.

Najprej so si ogledali kratek informativni film o delu in današnji vlogi Evropskega parlamenta in Evropskega sveta. Enaindvajset rumenih zvezdic na modrem polju označuje države demokratične Evrope, ki imajo že svoje mesto v sejnih dvoranah Evropske palače. Evropski svet zastopa 400 milijonov Evropejcev. Njegov cilj in namen je večanje enotnosti med dražavami članicami, kar naj bi dosegli z izmenja-

vo mnenj in sodelovanjem. Njegovo delovanje se nanaša na skoraj vsa dnevna vprašanja današnjega človeka.

Posebej zanimivo za udeležence je seveda bilo srečanje s predsednikom parlamentarne skupščine Evropskega sveta, gospodom Louisom Jungom. Predstavil se je z iskreno besedo in neobičajnim poznanjem razmer pri nas, obenem je po mišljenju pravi Evropejec.

Takole je nagovoril skupino slovenskih duhovnikov: „Dovolite mi, da vas pozdravim v imenu evropskega parlamentarnega zbora in vam izrazim veselje, da ste prišli v našo palačo, kjer vam morem osebno spregovoriti. Na razpolago pa

Del naše delegacije, ki pazljivo sledi razgovoru v Evropskem svetu.

Predsednik prelat Nace Čretnik ne zgubi dobre volje, tudi kadar je debata ostra.

vam bom tudi za odgovore, če boste imeli kaka vprašanja. Vi živite raztreseni po Evropi in na svoj način poznate naše probleme in mi tu na neki način poznamo vaše probleme. So pa področja, kjer načelno nimamo nobenih problemov. To so n. pr. načela o človeka vrednem življenju, o načinih in pogojih, v katerih naj živi. Zato me posebej veselijo, da se vi kot duhovniki zanimate za vprašanja Evrope. Upam, da bo vaš sestanek v Strasbourgu tudi v tem oziru uspešen.

Za vas bo menda najpomembnejše, da poudarim, da smo tu v hiši, kjer se branijo človekove pravice, med temi tudi svoboda vere in obramba človeškega življenja v vseh njegovih oblikah. Menim, da se to tesno sklada s temami, ki jih obravnavate tudi na vaših sestankih in sploh v vašem delu, kjer gradite medsebojno zaupanje in pravičnost, kjerkoli se bojujete na svojih delovnih področjih za svoje ljudi in prijatelje.

Menim, da bo sedaj dobro, da postavite sami svoja vprašanja o temah, ki vas zanimajo. Ker ste sami pridigarji, dobro veste, da besede same ne morejo opraviti vsega in da so zato toliko bolj potrebna dejanja in razmerje do ljudi. Morem vam zagotoviti, da mi tu poskušamo na svoj način pomagati vašim nalogam, ki jih vršite na svojih mestih po raznih deželah zahodne Evrope. Sadaj vam hočem biti res na razpolago, če imate kaka vprašanja.“

Prelat Čretnik: „Gospod predsednik, zares nas veseli, da ste nas danes počastili z osebnim sprejemom. Pred vami so slovenski duhovniki, ki delujejo v deželah zapadne Evrope. Veseli smo prišli v Alzacijo, ki je eno važnih evropskih križišč, kjer se srečujeta nemški in francoski narod, kar zgodovinsko pomeni, da so bile potrebne stoletne medsebojne borbe, preden je Strasbourg postal zibelka evropske ideje in ognjišče evropskega upanja. Mi prihajamo iz drugega vročega evropskega križišča, kjer se srečujejo slovanski, germanski in latinski narodi. Slovenci smo zaradi tega geopolitičnega položaja v zgodovini mnogo trpeli in še trpimo, zato pa

je Evropa naše veliko upanje in smo ponosni, da smo danes v tej hiši evropskega upanja. Sprejmite naš dar: dve knjigi, od katerih ena govori v sliki in besedi o lepotah naše dežele, druga o umetnosti v Sloveniji.“

Predsednik Jung: „Prav lepa hvala. Sicer me pa spravljate v pravo zadrego, ko vi govorite francosko, jaz pa naj bi govoril nemško.“

Prelat Čretnik: „Večina bolje razume nemško.“

Sledila so vprašanja o možnih odnosih med Slovenijo in Evropskim svetom ter prošnja, da bi slednji podprl zahtevo koroških Slovencev za pravično ureditev šolskega vprašanja na Koroškem, nakar je predsednik Jung nadaljeval:

„Gotovo dobro veste, da si Evropski parlament in Evropski svet prizadevata vzpostaviti stike z vsemi deželami Evrope in da se zaveda tudi napetosti in problemov, ki ste jih nakazali, ko na mejah narodov nastajajo tudi obsežni problemi zaradi mešanja narodov in priznavanja pravic, ki jih ima nujno vsaka skupina tudi v taki situaciji. Odkrito vam lahko rečem, da resno zastopam načelo upanja. Sami vidite, v katero generacijo spadam. Nekdaj sem se kot mladenič kot fanatičen nacionalist boril proti nemški okupaciji. Bil sem v francoski vojski in ranjen in nato prepeljan v Anglijo, v London. Danes sem pa prav tako fanatičen Evropejec. Prepričan sem, da se morajo narodi Evrope sporazumeti, da se morajo med seboj po zgledu krščanske ljubezni do bližnjega srečevati in spoznavati. Danes ne more biti več meja. Danes lahko trdim, da se 90 % ljudi v Evropi medsebojno priznava. Po anketi med Francozi je na vprašanje: s katerim narodom Evrope se čutijo najbolj povezane, odgovorilo 68 %, da je to nemški narod. To je tisto presenetljivo, česar bi sam ne mogel nikoli verjeti. Po mojem mnenju je to tako veliko znamenje, da je mogoče v tem pogledu gojiti največja upanja. Tudi to, kar vi vršite s svojim delovanjem med ljudmi, ki prihajajo iz vaše prelepe Slovenije, kakor piše na knjigi, ki ste mi jo dali, se sklada in stremi za temi velikimi ci-

lji. Zdi se mi, da je v svetem pismu neki stavek, ki pravi: Božja pota niso vedno zelo ravna in tudi ne vedno čisto razvidna, toda vedno vodijo h gotovemu cilju, katerega se zavedamo.“

Ob koncu se je prelat Čretnik še enkrat zahvalil predsedniku Jungu za prisrčen sprejem, „ki je z narodnega vidika za nas zgodovinsko srečanje z bodočnostjo in z upanjem“.

PAS-DE-CALAIS IN NORD

Mesec maj, najlepši mesec v letu, je posvečen naši nebeški Materi Mariji. Vsak naj ji pripravi oltar v svojem srcu in naj jo časti vsaj s kratko mislijo in molitvijo vsak dan. Ob nedeljah se bomo zbirali k šmarnični pobožnosti po cerkvah, ji peli litanije in naše čudovite majniške pesmi.

V mesecu maju bodo številni prejeli *prvo sv. obhajilo* in se tako prvič srečali z Jezusom: v Turcoingu 9. maja ob 17. uri, v Mericourtu 24. in 28. maja, v Bruay-en-Artoisu pa na binkošti, 7. junija. Molimo za naše prvoobhajance, da ohranijo ljubezen in zvestobo Cerkvi.

Milost *krsta* je prejela Dolires Bolquet.

Zakrament sv. zakona sta si dala Pascal Szalajka in Katy Vincent. Vsem naše čestitke, naj jih spremelja božji blagoslov.

V boljšo domovino se je preselila ga. Jožefina Zupan roj. Kovač. Umr-la je v bolnici v Lensu na praznik lurske Matere božje, 11. februarja, stara 68 let. Zapušča tri otroke z družinami. Pokopana je bila v kape-li N. D. de Lourdes 13. februarja. Naj se spočije v Gospodu! Otrokom in sorodnikom naše sožalje!

FREYMING-MERLEBACH

Dne 22. marca je bilo praznovanje zavetnika slovenske kapele sv. Jožefa. Ob desetih je bila slovesna liturgija in ubrano prepevanje zbora Slomšek. Po maši smo priredili skupno kosilo v salonu slovenske misije za vse žene, ki tekom leta izkazujejo naklonjenost naši misiji. Po zgledu delavnosti sv. Jožefa so

Kuharji pri pozdravu udeležencev srečanja ob praznovanju sv. Jožefa v salonu slovenske misije.

Žene, ki so se tokrat z veseljem zahvalile moškim kuharjem, saj so se preprosto usedle za mizo in si pustile streči. Vsaj enkrat!

nemčija

možje tokrat kuhali in stregli ženam.

1. maja bo vsakoletno *slovensko romanje* k Mariji Pomagaj v Habsterdick.

Slovesna maša bo ob desetih ob someševanju slovenskih duhovnikov, katero bo vodil papežev prelat mons. Nace Čretnik. Zaradi pomanjkanja prostorov ob preureditvi dvorane poleg cerkve vam tokrat v Habsterdicku ne bomo mogli nuditi mizo v slovenskem domu v Merlebachu. Ob 12. uri ste torej vljudno vabljeni. Ob 15. uri pa bo šmarnična pobožnost in pete litanije z blagoslovom z Najsvetejšim v kapeli sv. Jožefa v Merlebachu. Na ta dan bo tudi blagoslov vozil.

FRUELSHEIM-WITTENHEIM (Alzacija)

Mašo v kapelici bomo imeli v nedeljo, 17. maja, ob treh popoldne kot navadno. Rojaki, pridite!

EPERNAY

Rojaki, slovenski duhovnik vam bo prišel maševat v nedeljo, 31. maja. Maša bo ob pol petih popoldne. Prisrčno vabljeni!

STUTTGART-okolica

Film o Lurdu. — Slovenci na Württemberškem smo že štirikrat organizirali romanja v Lurd. Skupno število udeležencev je preseglo 300 oseb. Pot v ta svetovno znani romarski kraj je bila vsakikrat globoko doživetje, ki v človeku ostane.

V nedeljo, 29. marca, smo v Stuttgartu omenjena romanja podživljali v obširnem filmskem prikazu. Poleg posnetkov z naših romanj je film prikazal kratko zgodovino Lurda ter potek lurških dogodkov po letu 1858. Polno zasedena dvorana gledalcev in poslušalcev je potrdila, da o Marijinem prikazovanju štirinajstletni Bernardki še radi kaj slišimo.

Škof dr. Moser, ki vodi škofijo Rotenburg-Stuttgart, kaže veliko zanimanje tudi za socialna vprašanja delavcev. Na fotografiji (v sredi) pozorno sledi razlagi makete o novi tovarni v Wernauu. Prvi na levi je generalni vikar, prelat Eberhard Mühlbacher.

Stuttgart na „nemškem valu“ v Kölnu. — Radio „Deutsche Welle“ v Kölnu redno oddaja novice v slovenskem jeziku, namenjene predvsem rojakom v domovini. Že blizu dva desetletja deluje pri slovenskem oddelku te radijske postaje gospod Lojze Lampret, po rodu iz Slovenj Gradca. V nedeljo, 5. marca, je prišel med Slovence v Stuttgart, da ulovi nekaj naših utripov. Posnel je kratko poročilo o delu naše župnije ter velikonočna voščila odraslih in otrok sorodnikom v Sloveniji. Oddaji na veliko soboto, 18. aprila, ob 16.15 uri smo pozorno prisluhnili. Tudi sorodniki naših zdomcev v Sloveniji, ki so pravočasno zvedeli za to oddajo, so radoved-

Pustna nedelja je bila letos sončna in topla. Del otroškega sporeda pustnega srečanja v Esselingenu se je tako lahko razvijal na prostem pred dvorano. Nèbo je trosilo bonbonov še in še. Če si jih lovil s klobukom, si jih lahko še drugim delil. Na srečanju je bilo blizu 100 slovenskih otrok.

no in hvaležno poslušali glas „nemškega vala“ iz Kölna. Oddaja se je slišala po kratkih valovih 31,41 in 49.

V tej prikupni cerkvi sv. Jožefa v Schwäbisch Gmündu se rojaki zbirajo k slovenski maši na 2. nedeljo v mesecu ob 9.30 uri dopoldne.

Pomlad posebne vrste. — Krst pomlaja družino in Cerkev. Tega pomlajanja smo se v Stuttgartu 28. marca zelo razveselili. V cerkvi sv. Konrada smo imeli kar tri krste. Zakonca Janez in Katarina Modic iz Scharnhausna sta zaprosila za sprejem v Cerkev svojega sinka Benjamina, Nikola in Jožefa Haralovič iz Korntala svoje hčerkece Nikolaje, Manuel Ribarski, rojen leta 1976 v Kranju, pa je kar sem držal krstno svečo in zavestno sledil lepemu obredu. Čestitke!

Knjige še vlečejo. — Marčna ponudba knjig Mohorjeve družbe iz Celovca je našla med rojaki precejšen odziv. Knjige so naročali naravnost iz Celovca, nekaj nad 100 izvodov pa bo šlo med interesente skozi naš urad. Zanimanje ni bilo le za romane in povesti, pač pa tudi za knjige s kritično vsebino.

Lastovke spomladi — mi v jeseni. — S počitnic v Sloveniji se rojaki vračajo vedno bolj zamišljeni. Glede svojih odločitev za bodočnost že dolgo niso bili v tolikih škripcih kot v zadnjem času. Gospodarska polomija v domovini, pripravljena po 40 letih napačnega usmerjanja in odločanja, rojake prav nič ne vabi za stalno preselitev v rodni kraj, kjer jih čaka novi dom. Vedno bolj raste prepričanje, da more pregnati temne oblake bodočnosti samo temeljita sprememba sistema, sicer bo ostalo pri naslovu: lastovke se vračajo spomladi, mi pa jeseni — torej šele tedaj, ko bo nemška renta zagotovljena. Škoda,

Krstno slavlje pri Mencinovi na Württembergem. Sinko Kristijan Mihael je bil 22. februarja seveda osrednja točka omizja. Starša Alojz in Matilda sta srečna, da se je družina pomladila. Starejši sin Andrej (prvi na levi) je brateca tudi z veseljem sprejel.

da je temu tako, ko bi vendar vsak rad ljubil in delal za domovino.

FRANKFURT

Zadnjo nedeljo v marcu smo po maši praznovali *materinski dan*. Otroci so pripravili recitacije, ki so se jih res na pamet naučili in lepo predstavili. Iz nižje skupine so nastopili Jasmina, Claudia, Vita, Ljuba in Gregor, višjo pa sta zastopala Karlinka in Robert. Z vmesnim tekstom je povezovala Gabi Pavlovič. Želeli bi si še več takšnih prireditiv.

Prvo nedeljo v aprilu pa smo imeli namen pri srečanju gledati film o Bernardki. Pa je prišlo spet nekaj vmes: na TV je bil film o mučencih in vsi so odšli domov. Nadoknadili bomo drugič.

BAD URACH

V Bad Urachu sta praznovala zakonca Nada in Jože Zalokar *srebrno poroko*.

Ob sta že 23 let v tem kraju na začasnem delu. Med tem sta se jima rodila dva sinova.

Pri slovesni slovenski maši je go-

**Slovenski mešani zbor
„SLOVENSKI CVET“ iz Moersa
vabi**

vse svoje znance — rojake iz
Moersa in širše porurske okolice
na

**slavnostno prireditev
ob 10. OBLETNICI SVOJEGA
DELOVANJA.**

**Prireditev v soboto, 16. maja
1987, v KULTURHALLE v Neu-
kirchen-Vluynu. Začeli bomo s
programom točno ob 19. uri!**

Vstopnice si lahko zagotovite na
župnijskem uradu v Oberhausnu
ali preko članov zбора.

**BAVARSKA
MÜNCHEN**

● *Presellii smo se* — to je v ne-
kem oziru največja novica zadnjega
časa z naše fare. Dvanajst mož je
z nosilo omare, mize, stole in dolgo
vrsto škatel s knjigami iz prejšnje-
ga župnijskega urada na Schubert-
straBe na dva tovrnjaka, pa jih
spet z njiju spravilo v novo župni-
šče na LiebigstraBe. Prenavljanje
novega župnišča še ni bilo gotovo,
a vseljivo je bilo. Še sedaj manjka
marsikaj, še so delavci v hiši, tele-
fon še ne funkcionira, kot bi moral,
a vsak dan je boljše.

Že nekaj let smo v prejšnjem žup-
nišču čutili potrebo po novih pro-
storih. Saj je npr. število otrok na-
šega sobotnega tečaja iz leta v leto
naraščalo, tako da smo morali lani
najeti za sobote eno sobo pri drugi
stranki, letos pa kar dve. Tudi za
zbiranje mladine ni bilo potrebnega
prostora, pa za druge oblike dela,
ki bi se bile najbrž začele, ko bi bil
prostor.

Potem smo šli „na lov“ za kak-
šno primerno hišo. Na seji župnij-
skega sveta je nekdo predlagal, naj
objavimo oglas, da iščemo hišo, v
sobotni izdaji SÜddeutsche Zeitung.
Na oglas smo dobili 15 odgovorov,
eden se nam je zdel za nas prime-
ren. Škofija se je začela pogajati z
lastniki hiše, a do nakupa ni prišlo.
Ker nam je bila tista hiša že ob-
ljubljena, pa je potem nismo dobili,
istočasno se je pa selil katoliški
urad za mladino iz škofijske hiše na
LiebigstraBe 10, nam je bila ponu-
jena ta. Ogledali smo si jo in ugotovi-
li, da jo bomo lahko za naše potre-
be zadovoljivo priredili, zato smo
ponudbo hvaležno sprejeli. Potem
so prišla na vrsto prenovitvena de-
la, ki so trajala eno leto.

Sedaj smo tu. V kleti je mladins-
ka soba, pa bomo v njej posedeli
kdaj tudi z možaki. V pritličju so štiri
pisarne in knjižnica, ki bo obe-
nem služila za pevske vaje; v prvem
nadstropju je pet razredov in kape-
la. Steni med tremi razredi sta pre-
makljivi, tako da lahko iz njih dobi-
mo majhno dvorano. Tudi kapelo
lahko podaljšamo s premikom ste-
ne za en razred. Višje so prostori za

gospodinjstvo in goste ter stano-
vanja.

Prometne zveze z novim župni-
ščem so dosti ugodne: tramvaj 20
ter avtobusa 53 in 55. Drugo leto
pomladi bo v neposredni bližini ro-
p staja podzemski železnice U 5. Za
parkiranje je med tednom precej
križ, v sobotah in nedeljah pa manj.

Seveda smo münchenski nadško-
fiji, da nam je dala na voljo take
prostore, nadvse hvaležni. Bog nam
daj zdravja, domiselnosti in delavne
volje, da bi bila nova hiša v kar naj-
večje korist 6000 Slovincem po Ba-
varskem. To je končno edini njen
namen.

● *Materinski dan* smo obhajali v
nedeljo, 22. marca. Že pri maši, ka-
mor nas je prišlo 230, smo zavzeto
peli, zapeli so nam pa posebej tudi
otroci in pevski zbor — zlasti nas
je prevzela večno lepa Pod oljkami.
Vizualno je bila središče materin-
skega dneva v dvorani Sneguljčica,
se pravi prizor iz nje, ki so nam ga
zaigrali otroci iz vrtca in šolarji od
1. do 4. razreda. Govorili, peli in
igrali so doživeto in prisrčno. Pose-
bej zares sta zaigrali Lilijana kralji-
cop in Lidija Sneguljčico. Srednja
skupina (3. in 4. razred) je potem
zapela še dve pesmi. Mali orkester
(štiri harmonike in dve kitari) nam
je zaigral venček slovenskih melo-
dij, pa na močno ploskanje še ene-
ga in še enega. Višja skupina (5. do
9. razred) se je lotila nekaj kitic le-
pe, a težke Župančičeve Dume in jo
kar dobro povedala. Potem so zape-
li dve pesmi. Nekak okvir nastopu
otrok je dal mešani zbor, ki je v za-
četku zapel tri pesmi, na koncu pa
skupaj z vsemi otroki zdravico ma-
teram. Zbor se je pomnožil in po-
mladil, vedno bolj je čutili v njem
zlitje glasov, pa tudi dinamika je
vedno izrazitejša. Ves program je
povezoval g. Jure. Na koncu so
otroci obdarovali svoje mame z na-
geljčki in roženkravtom. — Bila je
lepa, prisrčna prireditev. Koliko je
bilo z njo dela, pa vedo samo tisti,
ki so posamezne skupine nastopa-
jočih pripravljali, pa seveda nasto-
pajoči sami. Vsem najlepša hvala!

● *Veliko noč* smo obhajali tudi
letos nekoliko bolj slovesno kot

spod Janez Demšar iz Pfullingena
izvršil srebrno poroko. Navzoč je bi-
lo trideset Slovencev in tujih go-
stov, ki so potem pri skupni večerji
v cerkveni dvorani ob prijetnem
kramljanju posedeli pozno v noč.

Obema srebrnoporocencema želi-
mo še mnogo let zdravja in božjega
blagoslova na skupni zakonski poti.

*Gospod Janez Demšar pri srebrni
poroki zakoncev Nade in Jožeta Za-
lokar v župni cerkvi malega alpske-
ga mesteca Bad Urch v Württem-
bergu.*

ostalo cerkveno leto. Na cvetno nedeljo smo se pred mašo zvrstili v procesijo po cerkvi z butaricami in oljčnimi vejicami v rokah — prinesli smo jih iz Slovenije. Poročilo o Kristusovem trpljenju sta poleg mašnika brala dva moža. Čeprav je odpovalo že precej ljudi domov, nas je bilo v cerkvi vendar nekaj več kot sicer. Sveto tridnevje smo praznovali v kapeli našega novega župnišča. Tam je bil tudi blagoslov jedil. Na veliko noč pa je bila slovesna maša pri Sv. Duhu.

nizozemska

Zvon je v dnevih 4. in 5. aprila imel v Eygelshovenu svojo tradicionalno družabno prireditev, ki je lepo uspela. Člani Zvona so pridno skrbeli za pogostitev. Med gosti so bili številni naši rojaki iz okolice Aachena, za kar se jim toplo zahvaljujemo. Za prosto zabavo je skrbel ansambl Veseli vaški godci, ki ga vodi g. Slavko Strman.

V družini g. Antona in ge. Lilijane Robek-Breza se je prvorojenki Zarini pridružil bratec Danijel. Srečnim staršem iskreno čestitamo in želimo božjega blagoslova pri vzogji.

V Hoensbroeku smo se poslovili od ge. Cilke Markon, z dekliskim imenom Godnjavec, roj. 1897 v Rodinah v Sloveniji. Njena življenjska pot je bil pravi roman. Že ko je s starši iskala sreče na Poljskem, v Nemčiji, na Madžarskem, v Romuniji in Avstriji. V svojem 18. letu se je poročila s Francem Markonom, ki je kot vojak prišel v rusko ujetništvo. Cilka pa je v tem času s svojimi starši odpotovala v Nemčijo. Po prvi vojni sta z možem spet iskala kruha v Nemčiji, Belgiji, Franciji in se slednjič ustalila v Holandiji, kjer sta si zgradila lasten dom in vzgojila sinova, ki sta bila glasbeno nadarjena. Vdova je ga. Cilka postala že leta 1953. Tudi njena sinova sta umrla že pred leti. Bila je žalostna, a ne osamljena. Njena tolažba sta bili družini njenih sinov z vnuki in

pravniki, katerim izražamo krščansko sožalje. Njeno slovo je Zvon olepšal s pesmijo v cerkvi in na pokopališču.

Naj se pogumna žena odpočije v božji bližini.

švedska

GÖTEBORG

„Vse najboljše in več vernikov“, so bile dobre želje za god v voščilu iz Stockholma. Župnik Jože je bil tako lepih in pristno izraženih želja zares lahko vesel. Le kako se kaj izpolnjujejo?

V Göteborgu smo imeli marca, poleg običajne, mašo še na 5. nedeljo v mesecu. V začetku meseca smo bili k tej maši toplo povabljeni. Končno že postni čas sam po sebi spodbuja k večji zavzetosti, a odziv je bil žal zelo pičel.

Pri redni slovenski maši, prvo nedeljo v aprilu, je bilo bolje. Prišlo nas je več kot običajno. Tudi videti nas je bilo kar nekaj, ker mladi tako hitro doraščajo. Še pred enim ali dvema letoma so se kot drobiž porazgubili po klopeh, zdaj pa že zasedajo mesta odraslih. Nekaj jih gre na velikonočni ponedeljek k birmi. S tem bodo sprejeti med odrasle kristjane. Daj Bog, da se bodo tudi v življenju izkazali dorasli svojemu krščanskemu poslanstvu.

LANDSKRONA

Budjev atek je umrl, je že na dan smrti, 8. marca, žalostna novica od doma usekala med naše rojake v Landskroni. Atek, tako je za njegovimi tremi hčerami — sestrami Budja — in njegovimi vnuki povzela in ga nagovarjala vsa slovenska Landskrona.

Rajni Avgust Budja se je rodil 18. maja 1905 v Grabšincih pri Vidmu ob Ščavnici. Že ob prvem stiku z njim si mogel zaznati njegovo umetniško obdarjenost in njegov življenjski zagon. Številne talente, ki

Pokojni Avgust Budja je bil marsikomu dober svetovalec in zvest prijatelj.

jih je dobil od Boga, je spretno obračal v korist in veselje svojega okolja. Doma je bil duša prosvetne dejavnosti v igralskem in pevskem društvu, v Landskroni na Švedskem pa je bil pobudnik zbiranja rojakov v kulturnem društvu, katerega soustanovitelj je bil.

Ob pogrebu v domači fari v Bučkovcih je bilo veliko povedanega o njegovih zaslugah za cerkveni zbor, kjer je pel več kot 60 let. 1952 je kot organist prevzel vodstvo zbora in za zbor priredil in skomponiral marsikakšno pesem, poleg tega pa je opravljal še službo cerkovnika. Ni pa bilo omenjeno njegovo organizatorsko delo pri švedskih in slovenskih mašah v župniji Landskrona. Vsi, ki se zbirajo v Vadsteni in ga poznajo predvsem po zaslugi Lavstovk in drugih pevskih nastopov njegovih hčera, sester Budja, vedo povedati, da je bil prvi organist na slovenskih binokošnih srečanjih na Švedskem.

Preveč cerkven človek da je, so mu doma večkrat poočiteli. In nemalokrat je občutil, kako se mu mečejo polena med noge. To ga je počasi privedlo na misel, da si poišče delo v tujini in tako je v maju 1966 s svojo družino prišel na Švedsko. Odkar je bil v pokoju, sta z ženo precejšnji del leta preživela ob senci domačega zvonika in svojega vinograda v Slovenskih goricah.

Binkoštno srečanje v Vadsteni

SLOVENCİ ŠIROM PO ŠVEDSKI,

vabimo Vas v Vadsteno na
binkoštno nedeljo, 7. junija

Na letošnjem binkoštnem srečanju bomo skupaj proslavili 25-letnico slovenske misije. Pričeli bomo z mašo v sestrski cerkvi sv. Brigite ob 12. uri, nato bo procesija in litanije ter kulturni in družabni program ob orkestru Lastovke.

Pričakujemo Vas
v zares velikem številu.

Dragi atek, za Tvoj zgled zvestega moža v 52 letih zakona, skrbnega družinskega očeta in pokončnega Slovenca Ti bodi Bog obilen plačnik, žalujoči ženi Angeli, hčerкам Jelki, Gustiki in Olgi ter sinu Janezu z družinami pa resnična tolažba.

švica

PROSLAVA SLOVENSKEGA KULTURNEGA PRAZNIKA V MEILENU

Meilen, kraj ob Züriškem jezeru, postaja vedno bolj privlačno središče slovenskega cerkvenega, pa tudi kulturnega življenja in tako privablja vsako leto več rojakov k raznim slovesnostim (50-, 60-letni življenjski jubileji, srebrna poroka...).

Največ se nas zbere ob proslavi slovenskega kulturnega praznika. Letos smo ga zaradi časovnih okoliščin obhajali 14. februarja in ga posvetili „Goriškemu slavčku“, pesniku Simonu Gregorčiču. Tudi mi smo se namreč želeli vsaj skromno pridružiti številnim proslavam, ki so jih ob 80-letnici njegove smrti prirajali lani v domovini in zamejstvu.

Po maši je torej bila prireditelj, v kateri so Gregorčičevo življenje in delo spremljale vmesne recitacije,

pesmi in na koncu diapozitivi. Najprej je bila nakazana njegova življenjska pot s pesmijo Mavrica, ki sta jo recitali Angelca in Tatjana. V njegova otroška, mladostna in študijska leta smo se vživljali s pesmijo Pri Pomolčevih (kot se je po domače reklo pri Gregorčičevih), ki jo je „iznašel“ p. Damijan in jo tudi zapel. Kot izraz srečnega počutja na začetku kaplanske službe je nastala pesem Veseli pastir. Zapeli so jo otroci iz Meilena in Züricha. Ker pa je ta pesem postala že kar „meilenska himna“ in je posebno Gustlu najbolj pri srcu, jo navzoči seveda niso mogli le nemo poslušati, ampak so pri vsaki kitici zadnji dve vrstici vsi skupaj navdušeno ponovili. Med mnogimi domovinskimi, rodoljubnimi, pripovednimi in izpovednimi pesmimi so tudi take z ljubezenskim nadihom. Eno od teh z naslovom Sinoči je pela je lepo zapel trio Špendov in ji dodal še narodno Polje, kdo bo tebe ljubil? Pesnik je nosil v sebi zavest, da ima življenje polno vrednost le tedaj, če je prepojeno z vztrajnim delom. Doživel je grenko slovo od planin in gojil željo po vrnitvi. Tri s tem povezane pesmi: Življenje ni praznik, Oj zbogom, ti planinski svet in Nazaj v planinski raj je občuteno prebrala Majda. Njegovo nadaljnje preskušano življenje, ki mu je vsaj deloma včasih podobno še mariskatero, so na svoj način hotele ponazoriti tri narodne pesmi: Domača hiša, Moj deklíč in Kje so tiste stezice?, ki jih je ubrano zapel kvartet Kranjci. Z Gregorčičevo priljubljeno pesmijo Rože je na vrtu plela je njegov spomin pozdravil komorni zbor Slovenija. V spomin na našega največjega pesnika Prešerna ji je dodal pesem Luna sijje. Da bi bil šopek popoln, je zapel še pesem Rožmarin, ki pač ne sme manjkati v slovenskem „pušelju“. Ob poslovitvi v duhu od Gregorčičevega groba pa nam je postregel s pesmijo Angelček, varuh moj.

Vse pesmi so nas takorekoč zopet za hip prestavile v domovinsko okolje, nastopajočim prinesle priznanje, poslušalcem pa veliko zadovoljstva.

Da bi si poglobili spomin na pe-

snika Gregorčiča, smo si na koncu ogledali še nekaj diapozitivov iz njegovega življenja, ki jih je s pomočjo znancev oskrbel in pokazal Gustl.

Razveseljivo pri tej letošnji proslavi je bilo, da se je tudi naša druga generacija vključila in s svojimi pevskega talenti pripomogla k njeni pestrosti. Nataša, Doris, Andrej, Tomaž, Janez, gotovo bi vas bil Gregorčič vesel, ko bi vas videl in slišal, s kakšnim zanosom ste oni večer izvajali njegove pesmi! Veseli in srečni smo pa tudi mi, ko vidimo, da slovenska pesem, ki ste jo najprej prejeli od svojih staršev, živi v vaših srcih in ste jo vzljubili. Naj vas ljubezen do nje spremlja še naprej!

Hvala tudi vsem ostalim nastopajočim, ki ste prišli od blizu in daleč ter s svojim sodelovanjem obogatili program! Hvala vsem, ki ste s pozornim poslušanjem in navdušenim ploskanjem nagrajevali nastopajoče!

Posebna hvala pa pridnim gospodinjam, ki ste imele že pred proslavo in še po njej res veliko dela. Hvala za dobro večerjo in prijazno postrežbo! Tudi ve ste namreč „krive“, da Meilen postaja čedalje bolj vabljiv. Brez vas bi pač nekaj manjkalo...

Veselo petje in glas harmonike sta do pozne sobotne ure napolnjevala dvorano in nevsiljivo vabila k zopetnemu svidenju.

slovinci ob meji

KOROŠKA

Na povabilo katoliških izobražencev je v torek, 10. marca, predaval v Slomškovem domu v Celovcu urednik Družine g. Jože Zadravec o verskem tisku v Sloveniji. Sedaj izhaja en tednik in 18 drugih verskih revij. Ima vtis, da je slov. verski tisk preveč zastrašen in da manjka pravega

ognja. — Vodstvo slov. Katoliške mladine in Mohorjevih domov so sklenili, da bodo začeli z mesečnimi mladinskimi večericami (vespere). Prvikrat so bile 12. marca v provincialni hiši šol. sester v Celovcu. — Katoliška mladina iz Podjune je 3. aprila v Globasnici priredila molitveni večer za duhovne poklice. Somaševanje je vodil škof dr. Egon Kapellari. Po maši je predaval v farni dvorani o Evharistiji. Živahno debato mladih je vodil g. Pepe Marketz. — V Domu glasbe v Celovcu je Krščanska kulturna zveza priredila že desetič koncert pod naslovom Koroška poje. Prvikrat so sodelovali tudi celovski Madrigalisti, ki so peli nemške pesmi in tudi eno slovensko, dalje zbor Grupo corale iz Trbiža, zbor Ojsternik iz Ukev, moški

zbor Vres iz Prevalj in mešani zbor Danice iz Št. Primoža. Koncert je bil 8. marca. — V tinskem domu so 7. marca obhajali 85-letnico pesnice Milke Hartman iz Libuč. Za to priložnost je Mohorjeva družba izdala prevod nekaterih njenih pesmi v nemščini. — Globaško slovensko kulturno društvo in slov. prosvetno društvo Edinost v Štebnu sta od 22. marca do 5. aprila priredili Globaški kulturni teden. Na sporedu so bila predavanja, igre, za zaključek pa nastop 6 podjunskih pevskih zborov. — Od 30. marca do 5. aprila so dijaki višjih srednjih šol v Celovcu priredili Kontaktno lečo 1987. Namen te prireditve je s kulturnim delom zblížati in spoznavati obe koroški narodnostni skupini. — Slov. prosvetno društvo Zarja v Železni

Kapli slavi letos 80-letnico delovanja. Igralska skupina je za jubilej postavila na oder Sheakespearjevo komedijo Sen kresne noči.

GORIŠKA

Za slovenske cerkve na Goriškem so verniki darovali v letu 1986 38,718.000 lir, za Katoliški glas 13,960.000 lir, za Katoliški dom 5,049.000 lir. — V Gorici je 14. marca umrl salezijanski duhovnik Mirko Rijavec. Rojen je bil v Bovcu leta 1910. Kot bogoslovec je odšel v Južno Ameriko, kjer je bil leta 1939 v Bogoti posvečen v duhovnika. Deloval je med Indijanci v Kolumbiji in Ekvadorju. Zaradi zdravja se je leta 1951 moral vrniti v Evropo in je deloval na Goriškem. Zadnja leta je ho-

Intervju metropolita in ljubljanskega nadškofa dr. Alojzija Šuštarja

(nadaljevanje s 5. strani)

se osebno odloča za spreobrnitev. Kjer pa je skupnost taka, da pri spreobrnitvi zares pomaga, spodbuja, človeka spremlja, daje zgled, je to izredno velikega pomena. Ma'okdo je tako močan, da bi zmoget na poti dobrega vztrajati sam. Zato je poleg božje pomoči skupnost največji dar in največja pomoč. — Taka skupnost bi morala biti najprej družina. A kje so še take družine? Vedno hujši razpad doživljamo in nerazumljivo mi je, da to tako hladnokrvno in mirno sprejemamo ali še sodelujemo, ko na drugih področjih zaženemo vik in krik, če se dogaja kaj hudega. Fizično, socialno, moralno, narodno, kulturno in versko umiranje družin je nekaj najhujšega, kar doživljamo danes."

„Ker je tako malo družin, ki bi pomagale na poti spreobrnitve, v spoznanju in odločanju, da tako ne gre več naprej, da je treba začeti drugače, imajo male skupine v osebnem prijateljstvu toliko večji pomen. Laže se se družiti v sku-

pinah, kjer se izživljajo in drug drugega zavajajo, a vendar srečujemo vedno več mladih, ki se zavestno odločajo drugače, in to ne samo med vernimi. Pomen raznih mladinskih skupin pa tudi zakoncev, izobražencev, bolnikov, duhovnikov je za spreobračanje in spreobrnitev izredno velik."

O individualizmu in občestvenosti

„(…) naša Cerkev na Slovenskem še zdaleč ni dovolj občestvena. S tem smo res sledili vesplošnemu zapiranju v individualizem, a ravno to je tudi dokaz, da se še zdaleč nismo spreobrnili. Preveč je še v nas sebičnosti, nevoščljivosti, skrbi samo zase, iskanja samo svojih prednosti in ugodnosti, laži, krivice, nasilja in sovraštva. V besedah sicer radi poudarjamo solidarnost, odgovornost za druge, velikokrat izjavljamo, da tako ni mogoče več naprej, a življenje se nič ne spreme-

ni. Kvečjemu da drugim očitamo, da so individualisti in egoisti, in pričakujemo, da se bodo oni spreobrnili. Vendar ni druge poti, kakor da začne pa tudi vztraja in nadaljuje vsakdo pri sebi. Cerkev na Slovenskem ne bo postala kot celota naenkrat občestvena, ampak le, če se bodo spremenili posamezniki, družine, male skupine, župnije. V Cerkvi na Slovenskem mora nastati močno gibanje za spreobrnitev, za novo življenje. Danes radi govorimo o novi družbi; a nove družbe ni brez novega človeka. Tega pa ne bo, če vsakdo ne začne sam pri sebi."

Splošnočloveško in krščansko pojmovanje odgovornosti ter avtonomija osebnosti

„Res je treba še in še govoriti o odgovornosti. A ne samo o njej govoriti, ampak še bolj jo sprejemati, nositi in živeti. Utemeljitev odgovornosti s podobo oskrbnika je svetopisemska. Prva utemeljitev je splošnočloveška: ker smo nagovorjeni — nagovarjajo nas ljudje, družba, zgodovina, kultura, pravzaprav vse življenje —, moramo dati odgovor, in odtod izhaja odgovornost. Druga utemeljitev pa je v tem, da sem za to, kar mi

dil maševat na Plešivo. Do lani je bil tudi predsednik goriške Mohorjeve družbe. Pogrebno mašo v stolnici je imel goriški nadškof, nakar je bil pokopan v duhovniški grobnici. — Nabirka za katoliški tisk na Goriškem je letos dosegla 3,486.000 lir. — V katoliškem domu v Gorici so števerjanski igralci ponovili Finžgarjevo dramo Veriga. — Ob 50-letnici smrti fašistične žrtve Lojzeta Bratuža je goriška pokrajina pripravila 4. aprila v pokrajinski palači v Gorici spominsko proslavo. — Konec marca se je vršil tridnevni seminar za slaviste iz goriške in tržaške pokrajine. Seminarja, ki je bil v Gradežu, se je udeležilo 30 slavistov. — Ob 5-letnici smrti nadškofa Cocolina so v Fogarjevem avditoriju v Gorici predstavili knjigo o nadško-

fu, ki jo je izdal cerkveni tednik La voce Isontina (Sočin glas). Med prispevki sta tudi prispevek msgr. Franca Močnika o razmerju pokojnika do Slovenskih vernikov in spominski nagovor slov. metropolita dr. Šuštarja. — Postna nabirka za leto 1986, namenjena tretjemu svetu, je v slovenskih župnijah goriške nadškofije prinesla 19,552.530 lir.

TRŽAŠKA

Tržaški Slovenci so lani nabrali za vzdrževanje cerkva 46,935.000 lir, za razne domove 13,839.000 lir, za Marjanišče na Opčinah 5,538.000, za tri pevske zборе 2,620.000 lir. — Letošnja nabirka za katoliški tisk je na Tržaškem prinesla 5,179.000 lir. — Zveza cerkvenih pevskih zborov v

je v življenju zaupano, odgovoren. Zavest odgovornosti je lahko zelo različna: odgovornost pred družbo, pred oblastjo, pred človeštvom, pred zgodovino ali pred lastno vestjo. — Za krstjana pa je zadnja utemeljitev odgovornosti njegov odnos do Boga. Zaveda se, da ga je Bog nagovoril, mu zaupal življenje in mu dal možnost svobodnega odločaja. Za vse to mora pred Bogom polagati obračun. To lepo pojasni biblična prilika o oskrbniku.“

„Kdor pojmuje avtonomijo človeka kot popolno neodvisnost od Boga, temu seveda odgovornost pred Bogom ne pomeni nič. A ravno v tem je bistvena razlika med krščanskim in drugačnim gledanjem na človeka. Človek je kot osebnost res avtonomen, sam spoznava, sam odloča, in v tem se razlikuje od drugih bitij. V tem je njegovo dostojanstvo. Vendar je človek tudi kot svobodno bitje le relativno avtonomen. Ali — kot navadno pravi teologija —: teonomno avtonomen, ker spoznava, priznava in sprejema resnico o sebi v odvisnosti od Boga. Ravno v tem je posebnost krščanskega gledanja na človeka. — Če se vsesplošno poudarja avtonomija

človeka kot osebnosti, je vprašanje, kako kdo to avtonomijo razume. Absolutna avtonomija, ki zavrača Boga, je za krstjana nesprejemljiva, teonomna avtonomija, ki pa ne pomeni nobene okrnitve človekovega dostojanstva in svobode, pa je osvobajajoča resnica o človeku.“

„Kjer se človek zaveda temeljnih vrednot in svobodnega odločanja (. . .), tam je mogoče govoriti tudi o odgovornosti. Brez moralne zavesti, le s prisilo in kaznimi ni mogoče veliko doseči. Zato je prva naloga buditi vest in poglobljati moralno zavest, kako nujen je etični red in njegovo uresničevanje. Najhujše, kar se more zgoditi v človeku in v družbi, je popolna etična otopelost.“

„Pred kom smo odgovorni? Za nas kristjane velja, da se najbolj zavedamo svoje odgovornosti pred Bogom, čeprav jo pred ljudmi navadno bolj občutimo.“

„Krščansko pojmovanje odgovornosti je samo nekaj dodatnega k splošnemu pojmovanju, ki je za vse ljudi enako, za kristjane in nekristjane, za verne in neverne. Gre za prepričanje, da moram vzeti za svojo svobodno odločitev nase tudi posledice, ki se bodo zame in

za druge prej ali slej pokazale, čeprav jih morda ne bom doživel sam. Ko sem se odločil svobodno, sem pokazal pripravljenost, da vzamem nase hude ali dobre posledice. Iz zavesti odgovornosti raste v človeku resnost; prizadeva si, da bi temeljiteje spoznal, natančneje premislil in bolje presodil to, o čemer se hoče svobodno odločiti. Zavest odgovornosti ga obvaruje lahkomišelnosti in površnosti. (. . .) — Krščansko pojmovanje odgovornosti pa pomeni poglobitev in boljše utemeljitev odgovornosti, zato tudi še večjo resnost in še večje prizadevanje, da bi prav sprejeli in uresničili odgovornost. A žal veliko kristjanov ravno pri svoji površnosti v odgovornosti in pri svoji neodgovornosti kaže, kako malo so še kristjani.“

O kulturi spreobrnitve in odgovornosti

„Prizadevati bi si morali za neko novo kulturo spreobrnitve in odgovornosti. Pri tej novi kulturi bi bilo treba več razmišljati o tem, kako današnjemu človeku sploh govoriti o spreobrnitvi in odgovornosti, da bo besedam še verjel in da mu bodo kaj pomenile.“

ni poslanec, na sam praznik so nastopili učenci ricmanjske osnovne šole, domača dramska skupina in pevski zbor Slavec, pa še harmonikarski ansambel Miramar. V soboto je nastopil amaterski dramski oder Jadran iz Dekanov, v nedeljo pa Ljubljanski oktet. — Pri Sv. Ivanu nad Trstom se je vršilo sedmo skavtsko športno srečanje. Prišli so slovenski skavti iz Koroške, Goriške in Tržaške, okrog 220 po številu. Srečanje je bilo 22. marca. — Letošnja nagrada iz sklada Dušana Čerreta je bila podeljena 6. aprila v Petrlinovi dvorani v Trstu in sicer Zvezi slov. kat. prosvete v Gorici.

slovinci po svetu

Trstu je priredila 22. marca v Kulturnem domu revijo otroških in mladinskih zborov pod naslovom *Pesem mladih*. — Ob godovanju farnega patrona sv. Jožefa so imeli v Ricmanjih več kulturnih prireditev. Dramska skupina iz Štandreža je zaigrala Nušičevo komedijo *Narod-*

AVSTRALIJA

Slov. kat. Misijo sv. Cirila in Metoda v Kewu (Melbourne) je v zadnjem času obiskalo več ljudi iz domovine. Na obisku pri sorodnikih sta bila zagorski dekan Marko Burger ter župnik iz Podmelca pri Tolminu Stanko Ipavec. Oba sta pomagala v

Kewu pri nedeljskem delu. Ko so se vračali iz Nove Zelandije planinci Roman Herlec, Franc Porenta in Radovan Riedl (Himalajec), so se ustavili tudi v Kewu. Misijo je obiskal tudi pesnik Tone Kuntner. Za par ur se je ustavil pri p. Baziliju najmlajši sin nekdanje kraljeve družine, rojen na Bledu, princ Andrej. Ko je bil na potovanju po Avstraliji, je hotel obiskati tudi to slovensko središče, o katerem je toliko slišal. Prišel je iz Los Angelesa v Kaliforniji. Pater pravi, da je bil užitek pogovarjati se s tem preprostim in prijaznim človekom. — Ob obletnici blagoslovitve cerkve Svete Družine v Adelaidi so pripravili dvodnevno duhovno obnovo, ki jo je imel zagorski dekan. Vodil je tudi slovesno mašo v nedeljo. Maša je bila zelo dobro obiskana, navzoča je bila tudi naša županja, ki je dekana tudi posebej pozdravila in se Slovencem zahvalila za njihov lep vzgled v občini Hindmarsh. — Na velikonočni ponedeljek je obiskal Slovence na otoku Tasmaniji slovenski misijonar. Maša je bila v cerkvi sv. Terezije v Hobartu. — P. Tone Gorjup OFM je 22. februarja imel ponovitev novomašnega slavlja pri sv. Rafaelu v Sydneyu. Namen slovesnosti je bila oživitve zanimanja za duhovne poklice. Po maši je bila pozdravna prireditev v dvorani, ki se je končala s piknikom. Popoldne je novomašnik obiskal wollongongške Slovence, ki so ga po maši povabili v dvorano, kjer mu je mladinski zbor Zlati glas prepeval. — Zaradi starosti je moral opustiti oskrbovanje slovenske verske skupnosti v Perthu koroški rojak dr. Mikula. V bodoče bodo nekajkrat na leto obiskali Perth misijonarji iz treh središč (Sydney, Melbourne in Adelaide). V februarju jih je obiskal p. Valerijan iz Sydneya.

ARGENTINA

Buenosairska občina je priredila poletni festival. Na programu je bila tudi Gluckova opera „Orfej in Evridika“. Glavno vlogo Orfeja je pela gdč. Bernarda Fink. Vlogo je tako pevsko kot odsko odlično odigrala. — Tudi letos so abiturienti srednješolskega tečaja v Buenos Airesu,

kakšni smo Slovenci?

Kranjci imajo sebe za zelo značajne, premočne, neuklonljive osebnosti. Primorci se imajo za zelo prijazne in ustrezljive, „prilagodljive“, zato pa tudi „sposobne“ ljudi. Korošci vidijo v sebi človeka „globoke čudi“, blagega in plemenitega značaja („Gor čez izaro“ je takorekoč njihov besedni grb). Štajerci se doživljajo kot gostoljubni in družabni, a tudi odkritosrčni, ki v svoji zgovornosti ne znajo prikrivati skrivnosti. Prekmurci se imajo za vpludne in postrežljive.

V našem lastnem narodnostnem interesu bi bilo, da čimbolj poudarjamo, kar nam je Slovencem skupnega.

Prof. A. Trstenjak, O slovenski duši
Koledar 1987 Družbe sv. Mohorja v Celovcu

31 po številu, šli na skupne počitnice pod šotore v Bariloče. Glavni namen tega taborjenja je, da se med seboj še bolj spoznajo in se prijateljske zveze še bolj poglobijo. Doživeli so tudi gostoljubnost bariloških Slovencev. — Z mašo v Slovenski hiši v Buenos Airesu so 15. marca začeli z novim šolskim letom slovenskih tečajev. — Poleg abiturientov je tudi mala skupina mladih (11 oseb) v spremstvu g. Franca Cukjatija šla taborit v okolico Bariloč. Ob jezeru Guttiérez so postavili taborišče in od tam delali izlete. — Pod vodstvom g. Dinka Bertonclja je devet bariloških mladih Slovencev splezalo na Capillo, kjer stoji slovenski križ. — Slovenski alpinisti vedno raje hodijo v Ande. Iztok Osojnik in Miha Jensterle sta se povzpela na najvišji vrh, na Aconcagua. Druga odprava vrhunskih alpinistov (Janez Jeglič, Franček Knez in Silvo Karo) so bili v Patagoniji in so splezali direktno smer na Torre Egger v skupini Fitz Roya, in Cerro Torre, ki štejejo med najtežje dostopne vrhove na svetu. Ob povratku so se gorniki ustavili tudi v Buenos Airesu in v Slomškovem domu v nedeljo, 4. januarja, pokazali slike lanske odprave.

ZDA

Najstarejši slovenski pevski zbor v Clevelandu je Zarja. Obhajal je 70-letnico delovanja. Pri jubilejnim koncertu sta sodelovala tudi zbora Jadrana in Glasbene Matice. — Na clevelandskem razstavišču je bil mednarodni velesejem. Razstavljala je tudi republika Slovenija in sicer: pohištvo, smuči, steklene izdelke in vino. — V Clevelandu je umrl lastnik znane restavracije Slovenian Country House Frank Sterle. Organiziral je več pevskih nastopov raznih ansamblov iz Slovenije. Med drugimi je gostoval tudi ansambel Slavko Avsenik. — V farni dvorani pri Sv. Vidu v Clevelandu so 24. januarja praznovali 30-letnico ustanovitve Baragovega doma. V domu, ki je začel delovati 9. sept. 1957 so našli prostor za svoje kulturno delo Slovenci, ki so se po vojni izselili iz Evrope. V Baragovem domu je še danes Slovenska pisarna. Tam naj-

dejo prostor tudi obiskovavci iz Evrope, Argentine, Kanade in Avstralije. Glavni govornik na proslavi je bil nekdanji urednik Ameriške Domovine prof. Vinko Lipovec. Nastopila sta tudi folklorna skupina Kres in Mladi harmonikarji.

KANADA

Za Božič je obiskal slovenske rojake v zahodni Kanadi g. Valentin Batič. Bil je v Vancouvru, v Calgaryju, Edmontonu in Lethbridgu. — Misijonski krožek pri Mariji Pomagaj v Torontu je 25. januarja pripravil zajtrk in kosilo. Čisti dohodek je bil darovan slovenskim misijonarjem. — Pri Mariji Brezmadežni v Torontu so obhajali 25. januarja Baragovo nedeljo. Poleg Barage so se spomnili tudi drugega svetniškega kandidata škofa dr. Gnidovca, ki je umrl 3. februarja. — Tudi v župniji sv. Vladimirja v Montrealu so posvetili nedeljo, 25. jan. škofu Frideriku Baragi, prvo februarso nedeljo pa škofu Gnidovcu. — Pri sv. Gregoriju v Hamiltonu je pripravljval vernike na praznike minorit Franček Čuček. Zaradi toplega vremena so bile maše vedno dobro obiskane. 25. januarja so pa praznovali Baragovo nedeljo skupaj s spominom na sv. Janeza Bosca in zavetnika kat. tiska sv. Frančiška Saleškega. — Ob 150-letnici Baragovega molitvenika Premišljevanje štirih poslednjih reči je salezijanec Karel Ceglar oskrbel ponatis te knjige v 150 izvodih.

ocvirki

TOVARIŠI ZARADI ŠTRAJKA — ČAKALI NA KOSILO

Letalniški kongres v Planici je že za nami, a ker v zadnjem času iz naše republike težko prihaja kaj dobrega, tudi planiška skakalna manifestacija ni minila brez incidentov. O tem nas kot edini časnik v Jugoslaviji obvešča beograd-

**vzemite si 5 minut
za premislek
narodnega rekala!**

**obračati plašč po
vetru ni lepo.**

ska Politika Ekspres, ki je objavila vest, da so v kranjskogorskem hotelu Kompas dva dni med planiško prireditvijo štrajkali natakariji. Ker so štrajki naša vsakdanjost, to ne bi bila novica, a Politika Ekspres takoj doda, da so bili takrat kot gostje v hotelu Stane Dolanc, Branko Mikulić, Andrej Marinc in zvezni sekretar za notranje zadeve Dobroslav Čulafić. Hotelski gostje so 35 minut čakali na kosilo, potem pa je štrajk zatrl osebje Kompasove recepcije, ki je delilo hrano, kasneje pa je „solidarnostno“ na pomoč prišla še skupina natakarjev iz Ljubljane.

MLADINA, Ljubljana,
27. mar. 87/5.

JUGOSLOVANSKA USTAVA

Jugoslovanska ustava se po velikosti primerja s čisto solidno knjigo in znano je, da je ena najobsežnejših in najpodrobnejših na svetu. Tako na svoj način predstavlja glavno značilnost socializma, za katerega je nekdo rekel, da se je — z razliko od drugih družbenoekonomskih ureditev — začel s knjigo, iz katere so hoteli narediti prakso.

TELEKS, Ljubljana, 19. feb. 87/9.

Ob 70-letnici majniške deklaracije

Dejavnikov, ki so vplivali na zedinjenje Slovencev in Hrvatov s Kraljevino Srbijo, je bilo več. Za Slovence je bil med najbolj odločilnimi ponemčevalni pritisk na slovensko ozemlje.

Zmagoslavno nemštvo je silno pritiskalo na severno slovensko narodnostno mejo na Koroškem in Štajerskem, bilo gospodovalno v štajerskih mestih z nemško večino (Maribor, Celje, Ptuj, Ormož, Ljutomer) in se vedno bolj utrjevalo ob južni železnici od Št. Ilja do Zidanege mosta. Strah pred tem nemštvom je bil pri slovenskih politikih vedno večji. Zaradi tega strahu so ti vezali slovenski problem vedno bolj na jugoslovanskega, „s pojmi hrvaško-slovenskega in jugoslovanskega naroda“. Med Slovenci sta se jugoslovanska usmerjenost in zavzetost razvneli do konca ob aneksiji Bosne-Hercegovine k avstroogrski monarhiji (1908), kar se je zgodilo po 30-letni avstrijski okupaciji teh dveh dežel. Zlasti dr. Janez Ev. Krek je bil v svojih izjavah velik Slovan in Jugoslovan in je s tem vplival na krog mladih izobražencev.

Da bi zavrla in ustavila premogočen vpliv nemštva in germanizacije, je Vseslovenska ljudska stranka (prejšnja Katoliška narodna stranka) z dr. Ivanom Šušteršičem na čelu dala tedaj pobudo za trialistično preureditev podonavske monarhije: združeni Jugoslovani, živeči v tej monarhiji, naj bi sestavljali tretjo upravno enoto, poleg avstrijske in madžarske. To združitev je kot narodno-politično zahtevo Jugoslovanov izrazila majniška deklaracija.

30. maja 1917 so slovenski istrski in dalmatinski državni poslanci, združeni v Jugoslovanskem klubu, zahtevali v dunajskem parlamentu s posebno (majniško) deklaracijo (kateri duhovni oče je bil v znatni meri Janez Ev. Krek, v parlamentu pa jo je prebral predsednik omenjenega

kluba Korošec), združitev vseh Jugoslovanov v monarhiji v posebno upravno enoto. V deklaraciji so bile besede o združenju vseh Jugoslovanov pod žezlom habsburško-lotarinške dinastije. Tedaj so pobudniki deklaracije ta habsburški okvir resno jemali, od srede 1918 pa vedno manj. Resno so ga jemali zlasti starejši duhovniki in vse do konca monarhije tudi ljubljanski škof Jeglič. (Gl. Matija Škerbec, Pregled novodobnega slovenskega katoliškega gibanja II, Cleveland 1957, 89—90).

Deklaracija je Slovence razgibala šele potem, ko jo je javno podprl škof Jeglič. Njegovo „septembrsko izjavo“ v prid deklaraciji so podpisali zastopniki katoliške Slovenske ljudske stranke in liberalne Narodne napredne stranke, ne pa socialni demokratje. Slovenski politični predstavniki na Štajerskem in Koroškem so s podpisi omahovali, kranjski in dalmatinski deželni zbor sta jo pa sprejela.

Temu gibanju za slovensko narodno osvoboditev je dala precej močno oporo sovjetsko-ruska izjava

pri separatnih mirovnih pogajanjih z Nemčijo v Brest-Litovskem (3. marca 1918), ki je zahtevala za narode pravico do samoodločanja. Še močnejšo oporo ji je dala razglasitev 14 točk ameriškega predsednika Wilsona (v začetku 1918), na katere je posredno vplival tudi Masaryk. V 11. točki je rečeno, da je treba „narodom Avstro-Ogrske zagotoviti najbolj svobodno možnost avtonomnega razvoja“. Niso pa te točke zahtevale razbitja Avstro-Ogrske.

Po Sloveniji, zlasti na Kranjskem, so se od marca do junija 1918 vršili veliki ljudski shodi in tabori v podporo majski deklaraciji, čeprav se je Kranjska nahajala v neposrednem zaledju soške fronte. Dekleta in žene so nabrale zanj več kot 200.000 podpisov. K tem zborovanjem so prihajale največ one, ker so bili moški zvečine na frontah. Te manifestacije so terjale slovensko samostojnost, a v povezavi s Hrvati in prečasnimi Srbi v Avstriji, kate-re ohranitev so predpostavljali.

Že v avgustu 1917 je del mlajših slovenskih laičnih izobražencev in mlajše duhovščine predlagal ustanovitev Slovenskega narodnega sveta, a do njega je prišlo šele čez eno leto. Privzel si je ime Narodni svet za Slovenijo in Istro. Ta je dal iniciativo in uresničil največ priprav za ustanovitev Narodnega veča v Zagrebu. Predsednik Narodnega

Oporečni duhovnik

Včasih smo govorili o sosednji Avstriji, da se kar ne more izkopati iz najrazličnejših afer, danes pa smo „na sončni strani Alp“ prisi-

ljeni živeti z aferami in afericami od zvezne do občinske ravni. Od Nove revije in „plakadne afere“ pa do jezikovnih vprašanj na železnici in v bankah. Mimogrede: celo v aferah zveznih razsežnosti je težnja za tem, da bi jim pod rubriko rojstni kraj zapisali: Slovenija.

No, pravi vihar v kozarcu vode je nastal v Poljanah nad Škofjo Loko. Pod čudovito fresko Iveta Šubica v avli krajevne šole so namestili portrete devetih odličnih Poljančev, ki so znameniti tudi zunaj meja ožje domovine. Med njimi so se znašli trije duhovniki: pisatelj

MED VRSTICAMI (nadaljevanje s 13. strani)

nih narodnih in kulturnih ciljev ustanovljena tudi zato, da bi na zdomce vplivala še v drugih ozirih. Ponekod je prišlo do sodelovanja, nato do razočaranja; ponekod se držijo vsak svojega in si ne nasprotujejo, ponekod pa je nasprotovanje kar očitno... Če duhovnik vidi, da gre vodstvu kluba ali društva predvsem za to, da ljudem onemogoči sodelovanje na verskem področju, potem seveda pride do trenj.

● Ena največjih težav nastane za otroke, ko začnejo hoditi v šolo. Žal nekateri starši v narodnostnem pogledu velikokrat prehitro odnehajo. Otroke dajo v tuje šole in večkrat še sami s svojimi otroki govorijo v tujem jeziku, ki ga še ne znajo dobro in se ga želijo tako bolje naučiti. Tako se mnogokrat že prvi rod in še bolj seve-

da drugi rod izgublja v tujem svetu. Ne znajo več jezika, gine narodna zavest, izginjajo kulturne in mnogokrat tudi verske vrednote.

● Najprej je treba vplivati na starše in jim poudarjati, kako velika je njihova dolžnost, da doma govorijo slovensko in da svoje otroke naučijo materinega jezika. Izkušnje kažejo, da tisti otroci, ki dobro obvladajo slovensko, tudi v tujem jeziku bolje napredujejo. Potem je treba otrokom dajati dovolj priložnosti za slovensko šolo. Slovenski duhovniki so zanj zelo veliko storili. Izredno velikega pomena je slovensko čtivo, so mladinske in druge knjige, slovenski molitveniki, slikanice in časopisi, slovenske pesmi na kasetah in ploščah in seveda prireditve v slovenskem jeziku, obhajanje praznikov, pa obiski ali tudi daljše bivanje v domovini.

NAŠ DELAVEC, Ljubljana, apr. 87/12 in 13.

sveta je bil Korošec, ki je po odstranitvi Šušteršiča postal načelnik SLS in kot tak nadaljeval Krekovo Jugoslovansko pot.

Ker je bil Korošec predsednik Jugoslovanskega poslanskega kluba v dunajskem parlamentu in ker je v tem parlamentu majsko deklaracijo prebral, za kar je bilo treba precej civilnega poguma, je bil izbran za predsednika Narodnega veča.

Centralni sili (Avstrija in Nemčija) sta prosili zaveznike v veliki antanti (Francijo, Anglijo, ZDA) za mirovne pogoje (4. okt. 1918). Wilson je odgovoril, da južnim Slovanom prizna pravico, da o tem, katera akcija avstro-ogrske vlade bo zadovoljila njihove zahteve, sodijo sami.

28. oktobra je avstrijski zunanji minister Andrassy Wilsonove pogoje sprejel. 29. oktobra je v Zagrebu Hrvaški državni zbor razglasil suvereno državo Slovencev, Hrvatov in Srbov. To državo so torej oklicali le hrvaški (dejansko le deželni) poslanci in nekaj prečanskih Srbov med njimi. Hrvaški državni zbor zato, ker se je majska deklaracija sklicevala na hrvaško državno pravo. A bolj dosledno bi bilo, ko bi to državo oklicalo Narodno veče, ker so bili v njem izvoljeni ljudski predstavniki. Tega dne se je Narodno veče proglasilo za izvršilno oblast (vlado) novo oklicane države SHS.

Istega 29. oktobra so tudi Sloven-

ci navdušeno pozdravili ustanovitev nove države. Na Kongresnem trgu v Ljubljani se je zbralo 60.000 ljudi. Govorniki so poudarjali zgodovinski pomen tega dneva, ki je pomenil samoodločbo slovenskega naroda za prehod iz ene države v drugo, iz prejšnje avstrijsko-madžarske monarhije v državo SHS. Shod je bil spontan in triumfalen izraz narodnega veselja kot nikoli poprej.

— — —

Vsekakor pa smo stopili Slovenci v novo skupno državo s Srbi brez zapisanih zagotovil o svojih narodnih pravicah.

(Iz knjige Stane Kos, *Stalinistična revolucija na Slovenskem*, Rim 84).

Pavel Perko, filozof Aleš Ušeničnik in zgodovinar Maks Miklavčič. Za nekatere očitno preveč kolarjev.

Šušljalo se je, da bodo poskušali bojkotirati odprtje šole. Do tega ni prišlo, ko je postalo jasno, da bodo v Poljane prišli nekateri najvišji predstavniki slovenskega političnega in kulturnega vrha, pač pa se je vrenje nadaljevalo, ko so slovesnosti minile. Najglasnejši so bili borci.

„Sumljivo mi je bilo že, ko sem na zadnjem sestanku pripravljalnega odbora za otvoritev šole zvedel, da bo med portretiranci tudi Mi-

klavčič, in nisem vedel, kako da lahko taki pridejo v šolo,“ je na glas povedal nekdo izmed njih. Za Ušeničnika je drugi trdil, da je „med vojno prav gotovo sodeloval z ljubljanskim škofom dr. Gregorijem Rožmanom“. Tretji je pribil, da je „toliko duhovnikov vsekakor preveč, ker toliko duhovnikov otrokom ne more biti vzor, saj dobro vemo, kam so ti pripeljali našo družbo — z dr. Korošcem do kapitulacije“.

Slikar Ivo Šubic je bil lakonično kratek. „Tistim, ki zdaj tako odločno nasprotujejo temu, da bi bili

nekateri znani Poljanci predstavljene v šolski avli, ne zamerim njihovega neznanja. Zamerim jim to, da ocenjujejo nekaj, česar ne poznajo.“

In kako se bo afera razpletla? Menda bodo nasprotniki portretov treh duhovnikov zadovoljni, če bodo višji forumi povedali, da leti niso sporni in lahko visijo v družbi slike še živečega partizanskega heroja.

Kaj takega se najbrž lahko zgodi sam pri nas.

DRUŽINA, Ljubljana, 15. mar. 87/8.

oglasi

• **Dragi rojaki!** Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). — Informacije dobite pismeno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

• **RAČUNALNIKI:** Sinclair 48K DM 245,—. Vse vrste Commodore, Schneider, Atari RADIOAPARATI, AVTORADIO Hi-Fi. Razni stroji in orodje. Ekspozitni popust. — Jode Discount Markt, Schwanthalerstr. 1, 8000 München 2, BRD.

• **PREVAJANJE V MÜNCHNU** — Dipl. filolog JOSEPH ARECH Vam uradno

uredi prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč; pouk nemščine in slovenščine. — 8000 München 45, Situlistr. 71b (U-Bahn 6, postaja Freimann), tel. 0 89/32 68 13.

• **DRAGI ROJAKI, POTUJETE V EVROPO?** Na pragu domovine, v središču stare Gorice, ob lepem drevoredu Corso Italia, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu. Najmodernejši komfort (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija). Zelo ugodne cene: enoposteljna soba 62,50 DM, dvoposteljna 92,40 DM. — Vinko Levstik, PH-PALACE HOTEL, Corso Ita-

lia 63, I-34179 Gorizia, tel. 04 81 / 82 1 66, telex 461154 PAL GO I.

• V ožji okolici Celja **PRODAM** zazidljivo gradbeno parcelo — 700 ali 1200 m² — na lepi sončni legi s parkom in asfaltirano cesto. Cena: 45 DM/m². — Informacije: Dobran P. Ribič, Čuferjeva 5, 63212 Vojnik pri Celju, tel. 96 / 77 20 82, YU.

• Fani Kranc, Mira Rožanc in Magda Golobič prodajajo hišo s hlevom in 13 arov zemlje v 63212 Vojniku, Pot na Konjsko 3. Cena po dogovoru. Prednost imajo zdomci. — Informacije: po telefonu 00 38 63 7 72 - 0 72, Jugoslavija ali 00 31 11 7 63-957, Belgija.

V sleherni slovenski knjižnici morajo biti te knjige:

V ROGU LEŽIMO POBITI (Tomaž Kovač)

TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO (Matjaž Klepec)

Izjave svobodnjakov, ki so se med vojno v Sloveniji uprli stalinistični revoluciji, pa so jih Angleži po izdaji poslali domov.

LJUDJE POD BIČEM (Karel Mauser)

Roman o dveh ljubečih se ljudeh, ki se prebijata skozi stalinistično revolucijo v Sloveniji od 1941 do 1945.

Vse te knjige lahko naročite na naslovu: **MOHORJEVA KNJIGARNA, Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt/Celovec**

preberite!

PREVEDE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih glasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šillingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šillingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvojne pisma za tujino.

smeh je najboljše razkužilo za žolč

Propagator piva

„Zakaj praviš temu boksarju ‚križanka‘?“

„Ker pride v ring vedno navpično, zapusti ga pa vodoravno.“

o

„Kako vam gre?“

„Ah, dobro, a doma je postalo tako tiho, odkar več ne živi moja zlata ribica.“

o

Poštar se prevrne s kolesa prav pred policajem.

„Ali je še več takih štorov pri pošti?“ ga vpraša policaj.

„Ne, samo jaz sem še. Ostali so že vsi pri policiji.“

o

Ribiča se pogovarjata.

„Danes sem imel sijajen lov: ujel sem 65 kg težko ščuko.“

„Jaz tudi. Iz vode sem privlekel skoraj čisto novo kolo, pri katerem je svetilka še gorela.“

Molk.

Potem pravi drugi: „Če popustiš pri svoji ščuki 50 kil, ugasnem jaz pri svojem kolesu luč.“

o

„Ali ti je všeč moja nova obleka?“

„Spominja me na vodo.“

„Tako prosojna je?“

„Ne, tako brez okusa.“

o

Mož ni pazil, pa se je s kolesom pošteno prevrnil.

Mimoidoči: „Ali ste padli?“

„Ne, tako stopam s kolesa vedno.“

o

„Obtoženi, tožitelju ste rekli ‚idiot‘. Ali bi radi še kaj dodali?“

„Še veliko, pa bi me stalo preveč denarja.“

o

„Toliko piješ, da imaš nos že čisto rdeč. Položi nanj pijavko!“

„Saj sem jo že, pa je z nosu padla.“

„Mrtva?“

„Ne, čisto pijana.“

od doma

MOLČATI NI NIČ, SOGLAŠATI JE ZLATO.

Kriza ima veliko obrazov, vse pa lahko vidimo na TV dnevniku.

ČERNO BIL, KRŠKO BO.

Prav je, da se bojujete proti vsem skupinam, ki bi hotele imeiti oblast, kajti oblast je samo vaša.

DO TISTI, KI SO SE VKOPALI NA POLOŽAJIH, SE JE MOGOČE LE PRIPLAZITI.

Politiiki so se nam tako namnožili, da bi država lahko delala v treh izmenah.

O MOJ PAPA, V SISTEMU JE NAJBOLJŠI KLOVN...

Zadnje čase so tudi rdeči večkrat zeleni.

VRH MELJE, V BAZI SE PA KUHA.

Gladovni štrajki po jugoslovansko: prekinitvev jela.

TAKO TRDNO NAM STOJIJO NA ČELU, DA SO SE NAM ŽE VREZALI KOT GUBE.

Pol stoletja je že minilo, kar ploskamo istim govornikom.

KABINETI SO POSTALI NARODNA SVETIŠČA.

Iz dobro obveščenenih krogov: Nastradali smo!

NASADILI STE SE NA POLOŽAJE IN, GLEJ, KAJ SE JE IZLEGLO!

Tako visoko ste v oblakih, da bi bili lahko svetniki, ko bi ne bili ateisti.

Po PAVLIHU

OGLEDALO

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Roth, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 88 35 64).

P. Andrej Kropej, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Štefan Ferenčak SDB, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Prelat Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. (1) 43 61 80 68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. (1) 42 53 64 43).

Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

(Tel. 21 70 91 88).

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. 82 91 85 06).

Jože Kamin, 14 rue du 5 Decembre, 57800 Merlebach. (Tel. 87 81 47 82).

François Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, 8000 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Štefan Antolin, 1000 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kolpinghaus.

(Tel. 030 - 785 30 91 do 93).

Janez Pucelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čeplak, diakon, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6000 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 6800 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7000 Stuttgart 1, Staffenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 78 8 14).

Vili Stegu, 8070 Ingoistadt, Hohe Schulstr. 3, 1/2. (Tel. 0841 - 34 4 74).

Jože Bucik, 8900 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Slovenski dušnopastirski urad, 7906 Blaustein bei Ulm, Felsenstr. 12/1.

(Tel. 07304 - 41 4 53).

Slovenski župnijski urad (Marijan Bečan, Branko Rozman), Liebigstr. 10,

8000 München 22. (Tel. 089 - 22 19 41).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. iz Nizozemske:

09 - 32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21).

Stanislav Cikaneč, Thottsgatan 9 B, 21148 Malmö. (Tel. 040 - 23 24 78).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. Urad: 01 - 301 31 32. Zasebno: 01 - 301 44 15).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).